

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 8, Ontario

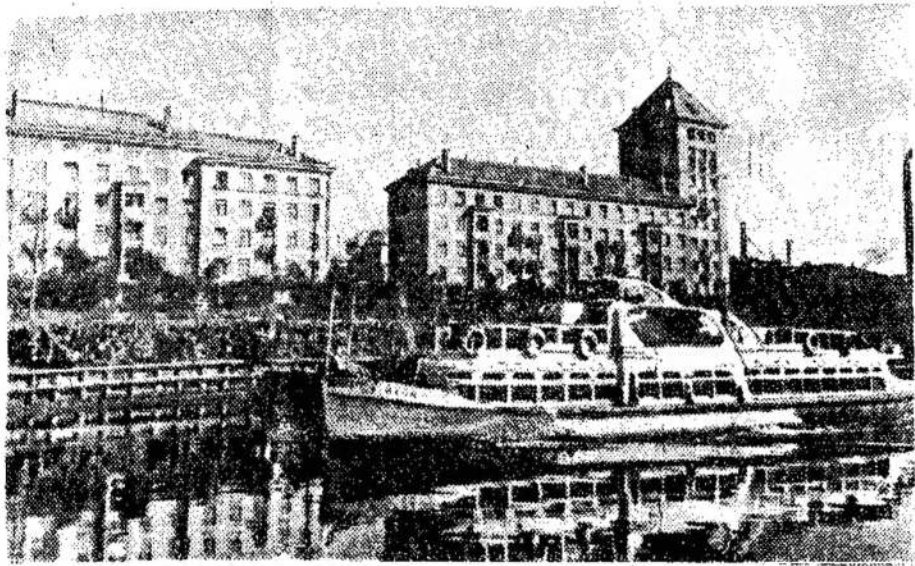
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa

Kaina 10 ct.

Nr. 46

Penktadienis, Lapkričio (November) 25, 1960, Toronto, Ontario

M E T A I XXIX

Plaukiant Nemunu pro Kauną, prieš akis atsiskleidžia naujos krantinės, užsta-

tytos daugiaaukščių patogių namų kvartalais, vaizdas. Nuotraukoje: vienas iš

Kauno krantinės kampelių. Užpėje matomas vienas iš Nemuno laivų.

Unijistai Piktinasi Išdeportavimu Už Dalyvavimą Bedarbių Sambruzdyje

VANCOUVER. — Šio miesto unijistai labai pasipiktino Jungtinių Valstijų valdžia už išdeportavimą iš Portlando, Ore., dviejų darbininkų už dalyvavimą bedarbių sambruzdyje 1930 metais. Tuom pat laiku jie labai draugiškai pasitiko išdeportuotą jį Hamish MacKay, 55 metų stalių.

Hamish MacKay, kanadie- tis, ir William Mackie, suo-

Vancouverio Majoras Užmiršo Darbininkus

VANCOUVER. — Šio miesto darbininkai pergyste- na didelį smūgį. Jų pačių pa- statytas miesto majoru žmo- gus Thomas Alsbury atsisu- ko prieš darbininkus.

Alsbury buvo išrinktas miesto majoru du metai at- gal su darbininkų pagalba. Mat jis buvo senosios Van- couverio Amatų ir Darbo Ta- rybos prezidentas. Dabar jis stoja už verstiną darbinin- kams arbitraciją, kame uni- jistai mato darbininkams di- delį pavojų.

Darbo Taryba, atstovau- janti Vancouverio darbinin- kus, pasmerkė majorą už stojimą didžiojo biznio inte- resų gynėn ir nutarė nebe- palaikyti jo kandidatūros. Bet jis dabar turės biznierių ir samdytojų užtarimą.

mis, atvežtas Amerikon vos 8 mėnesių (jis gimė jo tė- vams svečiuojantis Suomijo- je), buvo išdeportuoti iš A- merikos pagal McCarrano aktą, kurs perdėm persisun- kęs makartizmu.

Vancouveriečiai kreipėsi į Kanados vyriausybę, kad leistų išdeportuotam suomiui atvykti ir apsigyveti Kana- doje.

MacKay paliko Jungtinėse Valstijose žmoną ir du sū- nus. Jie tenai gimę, tad ma- kartistiškai nusiteikę autori- tetai negalėjo jų išdeportuo- ti. Taipgi liko Jungtinėse Valstijose ir suomio tėvai.

MacKay sako, kad jis nie- kad nebuvo komunistų parti- jos nariu. Jis tiktai dalyva- vo bedarbių bruzdėjime už apdraudą nuo nedarbo. Tuomet buvusi susiorganizavui Darbininkų Sąjunga, kurioje jis ir jo draugai aktyviai vei- kė.

Jis sako, kad bendrai Jungtinėse Valstijose atei- viai yra visai bauginami. Už tai daugelis biją pasiju- dinti. Autoritetai persekiojė 350 ateivių už tokius pat "nusikaltimus", kaip ir jo.

Laikė praėjusio karo Mac- Kay dirbo laivakroviu. Jo vienas sūnus tarnavęs JAV armijoje parašutininku po Korėjos karo.

Jis norėtų grįžti atgal į Jungtines Valstijas ir tęsti kovą už panaikinimą McCar-

ran akto, pagal kurį ateiviai persekiojami.

MacKay atsivežė iš JAV tik \$75.00. O dabar ir Ka- nadoje tokio amžiaus žmogui sunku gauti darbą. Tiesa, unijistai rodo simpatiją ir sako padės jam, bet klausia- mas, ką pasakys samdytojai.

Japonijos Toriai Negavo 2 Trečdalių

TOKIO. — Japonijos kon- servatai, kurie vadinas libe- ralais - demokratais, išrinko didžiumą atstovų į parla- mentą, bet negavo dviejų trečdalių. O jie labai norėjo, nes reikia dviejų trečdalių balsų, kad pakeitus konstitu- ciją. Jie norėtų pakeisti ją taip, kad būtų galima sutvir- tinti armijos, policijos ir im- peratoriaus galią.

Dvi socialistų partijos ir komunistai išrinko daugiau, negu trečdalį parlamento at- stovų.

Japonijos premjeru maty- ti pasiliks tas pats — Haja- to Ikeda.

RENFRIEW, Ont. — Čia buvo suareštuotas A. M. Gay, pradinės mokyklos gal- va, už pasisavinimą mokyk- los pinigų sumoje \$17,000.

Jis bus laikomas kalėjime, jeigu neužstatys \$20,000 kaucijos, kol bus paruoštas teismas.

Toronte Kandidatuoja Eilė Pažangių Veikėjų

TORONTO. — Šio miesto ir priemiesčių savivaldybi- niuose rinkimuose dalyvauja ir pažangiečiai, komunistai ir simpatikai. Savo atsikreipi- muose jie nurodo, kad tur- tingieji sluoksniai pradėjo visai nebepaisyti darbo žmo- nių ir mažų savininkų intere- sų. Darbo žmonės turi turė- ti savo atstovus, kurie gintų jų reikalus.

Į Toronto miesto kontro- lierių tarybą kandidatuoja Jessie Jackson, 44 metų am- žiaus namų šeimininkė, gy- venanti 6-tame warde. Ši mo- teris yra pasižymėjusi pa- žangiajame veikime, ypatingai tarp moterų.

Bruce Magnuson, daug metų buvęs miško darbinin- kų unijos lyderiu, kandida-

tuoja į aldermanus 4-tame warde. Tame pačiame warde į apšvietos tarybą kandida- tuoja Violet Dewhurst, pa- žangaus veikėjo žmona.

Janet McMurray kandida- tuoja į aldermanus 5-tame warde. Į apšvietos tarybą ta- me pat warde kandidatuoja Stanley Linkovich.

Mrs. Elsie Murphy kandi- datuoja į apšvietos tarybą 6-tame warde.

Mrs. Taimi Davis kandida- tuoja į aldermanus 9-tame warde.

Mrs. Hilda Murray kandi- datuoja į Scarboro tarybą.

James Wallace kandida- tuoja į Long Branch tarybą.

Mrs. Hilda Murray buvo viršaičio pavaduotoja Scar- bore per praėjusius du me- tus. Ji sako, kad TTC labai skriaudžia Scarboro gyven- tojus.

Visi šie kandidatai pasiža- da ginti darbo žmones ir vi- dutiniokus prieš didžiojo biz- nio sauvalę Toronte ir prie- miesčiuose. Jie kviečia žmo- nes balsuoti už juos gruodžio 5 dieną ir tokiu būdu parodyti savo nepasitenkinimą esama padėtimi, paremti programą, kuri sutampa su didžiūmos žmonių interesais.

Toronto mieste ir prie- miesčiuose per ilgai nebuvo geros opozicijos didžiojo biz- nio interesų gynėjams.

Amerikiečiai Perka Britanijos Fordą

LONDON. — Britanijoje nemažai susijaudinimo dėl amerikiečių kapitalo plauki- mo į Britaniją. Ypač daug susijaudinimo kelia faktas, kad amerikiečiai perka Bri- tanijos Fordo šėrus ir tokiu būdu perima į savo kontrolę anglišką fordą.

Vienas darbietis pareiškė parlamente, kad jeigu ameri- kiečiai pasiims Fordą, tai greitu laiku jie paims savo kontrolėn ir visą auto indus- triją Anglijoje.

Jau ir dabar amerikiečiai turi didžiumą Fordo šėrų, bet jie nori atpirkti ir liku- sius ir padaryti Fordo kom- paniją grynai amerikoniška.

Didieji Nekalbės Apie Nusiginklavimą

LONDONAS. — Eina kal- bos, kad būsimoje viršūnių konferencijoje apie nusigink- lavimą nebus kalbama. Visi keturi didieji susirinks tik aptarimui Berlyno klausimo.

Dėl visiško ir visuotinio nusiginklavimo klausimo sprendimo, premjeras N. Chruščiovas pageidauja platesnio susirinkimo, kuria- me dalyvautų ir neutralės šalys. Į nusiginklavimo klau- simu diskusijų susirinkimą norima, kad būtų pakviesta ir liaudies Kinija.

TORONTO. — Šio miesto ir priemiesčių municipaliniai išlaukiniai (kurie dirba lau- ke) tarnautojai nubalsavo eiti į streiką lapkričio 28 die- ną. Mitinge dalyvavo 1,200 darbininkų. Unijos turi 5,000 narių.

Jie reikalauja pakelti al- gas 18 centų į valandą.

OTTAWA. — Čia eina gan- dan, kad vyriausybė priims įstatymą, pagal kurį bus už- draustas gelžkelių strei- kas, numatytas ant gruodžio 3 dienos.

Derybos tarp vyriausybės, unijos ir kompanijų atstovų nedavė reikiamų rezultatų.

Iš Kanados Gyvenimo

111,000 gelžkelių kompanijų tarnautojų, nedalyvaujančių traukinių operavime, nubalsavo streikuoti, kad privertus kompanijas pakelti algas 14 centų į valandą, kaip renomsdavę koncilijacijų taryba. Streikas bus pradėtas gruodžio 3 dieną, jeigu iki to laiko nebus susitarta.

Nors šie tarnautojai neoperuoja traukinių, tačiau ir traukiniai sustotų judėję, nes be jų patarnavimo neįmanomas ir traukinių judėjimas.

Kompanijos atsisako vykdyti koncilijacijų tarybos rekomendaciją aiškindamos, kad jos negalėtų išsiversti be nuostolių. Unijų lyderiai nurodo, kad kompanijos netiesą sako.

Unijų lyderiai taipgi nurodo, kad algos nieko bendra neturi su atleidimais iš darbo. Technika, mechanizacija išmeta darbininkus iš darbo, o ne algos. Taipgi ir kompeticija iš orlaivių, trokų, busų ir automobilių pusės. Bet ir čia algos nieko bendra neturi.

Nekurie laikraščiai, kurie visuomet priešinasi algų pakėlimui darbininkams, baugina gelžkeličius, kad jie nieko nelaimės. Girdi, dabar Kanadoj yra 3,900,000 automobilių, 1,200,000 sunkvežimių, 18,000 autobusų ir daug didesnis judėjimas orlaivių, tad busi galima ilgą laiką apsieiti be traukinių.

Bet pats didžiausias klausimas stovi tame, ką vyriausybė darys. Yra manoma, kad vyriausybė gali pastoti kelią streikui, išleisdama patvarkymą, draudžiantį streikuoti. Darbininkai bus priversti ir toliau dirbti už senas algas ir vesti derybas. Kompanijos gal bus priverstos numesti ketus centus.

Ontarijos prokuroras pranešė, kad jis nepersiekios už laikymą atdarų skalbyklų sekmadieniais, jeigu jos bus toliau nuo bažnyčių ir netruk dys bažnyčių bizniui.

Kalba eina apie tas skalbyklas, kur veikia automatiškos mašinos. Mašina pradeda veikti, jeigu įmetama moneta.

Prokuroras matomai turėjo mintyje tą, kad ir bažnyčios daugiausia savo pajamų gauna šventadieniais. Be to, tokie automatai veikia daugelyje sričių. Žmonės įmetę monetą, gali pirkti cigarečių, saldainių, apdraudas ir t. t.

Nuo karo pabaigos Kanada gavo virš 2,000,000 ateivių iš Europos ir kitų konti-

mentų. Šiais metais pribur tur būt apie 100,000.

Daugiausia pribuvo 1957 metais. Tuomet pribuvo 282,164 ateiviai.

Ateivių mažėjimo priežastimi yra nuolatos augęs nedarbas.

Ottawoje svarstomas Kanados žurnalų likimas. Kanados žurnalų leidėjai sako, kad amerikinių žurnalų kompeticija sudaro pavojų Kanados žurnalams. Bet nei vienas nepasako, kaip tą pavojų pašalinti.

Jeigu nebus surasti būdai, kaip apsaugoti Kanados spaudą, meną, tai greitai laiku Kanada pavirsianti Jungtinių Valstijų kultūrinio satelitu.

Užsienio kapitalistai turi investavę Kanadoj \$21,000,000,000. Daugiausia Jungtinių Valstijų.

Jeigu šis investuotas kapitalas neša investoriams tik 5 procentus pelno, tai kasmet iš Kanados išplaukia po \$1,050,000,000 pavidale pelno.

Per kokį 15 metų investoriai išsirinks visą sumą ir vistiek bus savininkais daugelio Kanados industrijų.

Kanadietis

TURKAI PALEIS 20,000 KALINIŲ

ANKARA. — Turkijos valdžia, kurios priešakyje stovi generolas Gursel, paskelbė, kad ji amnestuoja visus Turkijos kriminalinius kalinius, kurių Turkija turi 20,000.

Tie, kurie yra nuteisti už nužudymą giminių, gaus bausmės sumažinimą, vietoj sėdėjimo iki gyvos galvos, jie turės išsėdėti kalėjime 24 metus.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, iširia akių nervus, nuo kurių pa-eina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akiniu.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4183

Lietuvių Gyvenimas Lietuvoj ir Amerikoj

1. LIETUVA ŠIANDIEN — tai nedidelė knyga puspuslapiais, bet baisiai didelė ir stipri savo turiniu, nes joje labai teisingai pasakoma ir daugybe nuotraukų parodoma, kaip atrodo socialistinė Lietuva, jos žmonės ir gyvenimas; pasakoma ir parodoma žmonių, kurie lankėsi Lietuvoje 1959 m. ir viską matė savo akimis, jautė savo širdimi ir patyrė savo objektyviu protu. Kiekvienas lietuvis turi šią knygą įsigyti ir platinti — juo labiau platinti tarp tų, kurie yra suklaidinti atžagareivių spaudos melais. 95 psl. Kaina 1 dol.
2. AMERIKOS LIETUVIAI ir ANGLIŠKŲJŲ SKOLINIŲ ŽODYNAS — Amerikos lietuvių laikraščių, knygų, mokyklų, parapijų, kultūros ir kalbos labai įdomus aprašymas. 366 psl. Kaina 2 dol.
3. ŠIRDIES RŪMAI — pirmasis lietuviškas romanas apie širdį. 449 psl. Kaina 2 dol.
4. ŠLIUPTARNIAI — didžioji Amerikos lietuvių gyvenimo knyga. 652 psl. Kaina 2 dol.
5. ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI — nuogojo gyvenimo vaizdai. 316 psl. Kaina 2 dol.

Visos 5 knygos sykiu tik 5 doleriai čia arba Lietuva. Persiuntimo kaštus apmokame.

Rašykite:

Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St.,
Chicago 8, Ill.

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas

KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniiais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustosius naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugrąžinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Zemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirpti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

PRIE BALTOJO TADŽO. Vacys Reimeris. Eilėraščiai. Knyga 52 puslapių. Knygyne Nr. 323.

RUDINAS. I. Turgenevas. Romanas. Knyga 252 puslapių. Knygyne Nr. 324.

KAZOKAI. L. Tolstojus. Kaukazo apysakos. Knyga 296 puslapių. Knygyne Nr. 325.

KAIP BUVO GAMINAMAS ROBINZONAS. I. Ilfas-E. Petrovas. Feljetonai. Knyga 416 puslapių. Knygyne Nr. 327.

SENOJI PRANCOZIJA. R. Martenas diu Garas. Kaimo vaizdėliai. Knyga 176 puslapių. Knygyne Nr. 328.

SERIOŽA. Vera Panova. Vaizdėliai iš mažo berniuko gyvenimo. Knyga 188 puslapių. Knygyne Nr. 329.

PIRMIEJI METAI. Juozas Paukštelis. Romanas. Knyga 382 puslapių. Knygyne Nr. 330.

AUKSO ROŽĖ. K. Kautovskis. Pastabos apie rašytojo darbą ir apsakymai. Knyga 320 puslapių. Knygyne Nr. 331.

RAGANIUS. Vincas Krevė. Prieškarinių laikų sodžiaus gyvenimo šešėliai. Knyga 280 puslapių. Knygyne Nr. 332.

VEJŲ PAGAIRĖJ. Mykolas Sluckis. Novelės. Knyga 320 puslapių. Knygyne Nr. 333.

SALOMEJA NĖRIS, RASTAI. Tomas I. Eilėraščiai ir poemos. Knyga 584 pusl. Knygyne Nr. 334.

SALOMEJA NĖRIS, RASTAI. Tomas II. Eilėraščiai ir vertimai. Knyga 860 pusl. Knygyne Nr. 335.

SALOMEJA NĖRIS, RASTAI. Tomas III. Proza, publicistika, dienoraščiai, laišakai ir kt. Knyga 636 pusl. Knygyne Nr. 336.

KRIAUCIUS MOTIEJUS. Kazys Binkis. Satyrinė poezija. Knyga 256 pusl. Knygyne Nr. 337.

KOVINGOJI JAUNYSTĖ. Įvairių autorių. Poezijos antologija. Knyga 124 pusl. Knygyne Nr. 338.

SU PAVASARIU. Vacys Reimeris. Eilėraščiai. Knyga 190 pusl. Knygyne Nr. 339.

SAULĖS TAKU. Aleksys Churginas. Eilėraščiai. Knyga 124 pusl. Knygyne Nr. 340.

ARTOJĖLIAI. Teofilis Tilvytis. Lietuvos liaudies vargų ir išsivadavimo kovų siluetai. Knyga 100 pusl. Knygyne Nr. 341.

ŠVIESI DIENA. V. Valsiūnienė. Eilės ir poemos. Knyga 120 pusl. Knygyne Nr. 342.

IS ŠIRDIES. V. Valsiūnienė. Poezija. Knyga 96 pusl. Knygyne Nr. 343.

ZEMĖS SAUJA. Vladas Mozūriūnas. Poezija. Knyga 92 pusl. Knygyne Nr. 344.

PRO AMZIŲ BĖGĖ. Vyt. Sirijos Gira. Poezija. Knyga 80 pusl. Knygyne Nr. 345.

GYVENIMO SŪKURIAI. Jonas Vilkelis-Bijūnas. Rinktiniai eilėraščiai. Knyga 126 pusl. Knygyne Nr. 346.

NAMELIAI MANO BRANGŪS. Teofilis Tilvytis. Eilėraščiai. Knyga 112 pusl. Knygyne Nr. 347.

DICIUS. Teofilis Tilvytis. Poemos. Knyga 196 pusl. Knygyne Nr. 348.

SONETAI APIE LAIMĖ. T. Tilvytis. Poezija. Knyga 36 pusl. Knygyne Nr. 349.

SU ŽILVICIO DŪDELE. Kostas Kubilinskas. Eilėraščiai taikyti jaunamėčiams. Knyga 276 pusl. Knygyne Nr. 350.

TARYBŲ LIETUVOJ

TUKŠTANTMEČIŲ AŽUOLŲ KRAŠTAS

P. Užkahnis-Kviečinstas

(Tasa)

Diena šiandien nuostabi. Žydras - žydras dangus, mėlynai - mėlynai gilūs Zarasų ežerų vandens, ramūs - ramūs išsimėtę aplinkui miškai. Net medžių viršūnės sustingo, tarsi užburtos. Tik sidabriniai voratinkliai kurnekur draknosi ore. Žaliuoja neseniai prasikale pro žemės pluta dar rausvi žiemkenčių želmėnys.

Kelias driekiasi ilga juosta į Durstos pusę. Skrenda pro mašinos langą medžiai, telegrafo stulpai, sodybos. Skrenda 80 kilometrų greičiu. Ir vis nabji medžiai, nauji ežerai, naujos sodybos. Ne, Zarasų — tai ne mažutis žemės sklypelis. Pažusk mašinos ratų — kiek tūkstančių, kiek dešimtis tūkstančių kartų jie apsisuko šiandien skraidydami po šį kraštą!

— O gal? — pakreipia į mane veidą šoferis. — Jei dar kolį pusvalandį jus užtursiu?

Aš ne iš karto supratau jo žodžius.

— Čia, užsukti truputį. Tezu pamato studentai lietuviško ir vokiško nacionalistų darbus. Zydų kapinės.

Dabar aš supratau. Žiūrėti į sustingusį, kokios tai nepaprastos rimties sukaustytą kolūkie "Cerniakovskis" šoferio veidą aš supratau, kad toliau jo klausinėti nedera. Tai turėjo būti kažkas tokio, kas liečia ir šio paprasto tarybinio žmogaus šventus jausmus. O gal ir kiekvieno doro lietuvi šven-

Gimtosios žemės vaizdelis. Ginučių ežeras, Ignalinos rajone.

tus jausmus.

Mašinos vėl naria į šalį. Braukia mašinų kupras pušų šakos. Dar posūkis ir paspringę motorai gesta.

— Šitos pušaitės tuomet, kai tas įvyko, buvo dar mažos, vos iki kelių. — aiškina šoferis.

Taip, daug laiko prabėgo. Prasitęs tapo pusimis, 19 metų.

Aikštelėje — kylantis į viršų granito paminklas. Ant jo užrašas:

"8.000 Zarasų ir apylinkių žydų žuvimo vieta, kuriuos žvėriškai nukankino vokiškieji fašistiniai budeliai 1941 m. rugpjūčio 26 dieną".

Į kairę ir į dešinę nuo paminklo — ilgi, kaip pašauto erelio sparnai — broliški kapų smorai.

Nutilo jaunulėška daina, užžolo neramus jaunų balsų klebesys. Mes visi stovim, kaip sukaustyti. Pritrenkti, pabalusiais veidais. Aštuoni tūkstančiai gyvybių, armija žmonių suguldyta išsisi. Jie žuvo tik todėl, kad jie gimė ne hitleriniam faterlande, ne aričių rasės buvo, Seneliai, moterys. Ir tie, kurių laukė meilė, kurie degė jaunystės vagonėmis, kaip ir šie, studentai... Ne, ne, ne! Šito užmiršti negalima.

Virš mūsų mėlynavo šaltas, gilus, plėminis Zarasų rudens dangus. Ir visi pajutom kolį tai šaltį savo dvasios gilumoje. Pajutom šaltį ir praktiškumą tiems, kurie sukūrė šias baisias žudynes.

Bet ar tik Zarasai žino šiuos broliškus bausių žudynių kapus? O Paneriai, kur suguldyta į tokius pat kapus 100 tūkstančių hitlerininkų barbarų nukankintų žmonių, o Kauno fortai, Kalvarija, Tauragė... Išmaldė kraujuose hitleriniai hunai lietuvių žemę. Žuvusių lūgos sukaustytos amžinu miegu, bet jų kapai — amžinai bylos apie tas dienas, degins žemę po tų išgamų kojomis, kas atliko šias baisias piktadarystes.

— Tris dienas čia vyko šaudymas, — pasakoja mūs palydovas. "Cerniakovskio" vardo kolūkie šoferis. — Kraujo klanai tekėjo nuo šios kalvelės į klonį. Vienam ir kitam šių kapų gale buvo pastatyti kulkosvaidžiai. Atvežtus žmonės ginė takeliu, pagal šią duobę, juos iš kulkosvaidžių šaudė. Kitus, dar nenusautus, vertė į duobę, apipildavo kalkėmis, ir vėl naujos vilkstinės... Pama-nykite tik, kuo kalti tie vai-

kučiai, kuriuos gyvus mesdavo tarp lavonų, apipildavo kalkėmis ir kartu laidojo... Pats baisiausias, kad tų išgamų tarpe būta ir lietuvių, parsišlavėlių. Hitlerininkai juos girė dėgtine, šėrė buterbrodais, o jie, kaip tikri judos...

Atgal važiuom be dainos. Baisi tragedija, kaip gyvas paveikslas, stovėjo prieš akis. Ir skaudūs šoferio žodžiai: "Pats baisiausias, kad tų išgamų tarpe būta ir lietuvių..." Taip, būta! Tai tie išgamos, kurie sukruvinę savo rankas hitlerininkų okupantų viešpatavimo metais klaidių žudynių metu, pokario laikais mėgino organizuoti banditines gaujas, pasišovę "gelbėti Lietuvą" nuo tarybinės santvarkos, nuo kolūkių ir socialistinės tikrovės. Tai jie, išbėgę į Ameriką, Kanadą ir kitas imperialistines šalis dabar mėgina vaizduoti save didvyriais ir nenustoja purvais drabstyti Tarybų Lietuvą, jos šauniąją liaudį. Kiek jų dar likę? Prisižiūrėkit. Pažinsite juos iš paniurusių veidų ir kruvinių rankų...

— Ir mano brolio visa šeimma žuvo nuo jų rankų, — pasakoja šoferis. — O už ką? Tik už tai, kad aš tarnavau tarybinėje armijoje, gyniau savo Tėvynę. Naktia atėjo. Brolis pasislėpė, rado tik žmoną su mažais vaikučiais. Ištempė ją į kiemą. "Pasakyk, kur vyras?" — šaukia. Puiki buvo moteris, reta moteris.

Šoferis valandėlę tyli. Gilus skausmas veria širdį, žodžiai paspringo gerklėje. Ne, žodžiais to nepasakysi, ką į širdį įrašė buržuazinių nacionalistų piktadarystės.

— Neišdava? — klausiu. — Nė žodžio nepasakė. "Nežinau, ir viskas". Sušaudė ją, niekšai, paskui nužudė vaikučius... Šitokių moterų reikia paieškoti.

Taip, nuostabus kraštas Zarasai. Nuostabūs žmonės čia gyvena. Nuostabi šio krašto gamta, jo istorija.

Neteko jums čia būti? Jei būsite Lietuvoje — būtinai užsukite. Čia daug tokių paminklų, kurie ir be žodžių apie save, apie darbščią ir atkaklią Tarybų Lietuvos liaudį, jos istoriją byloja.

Nauji Traukiniai

Puikios dovanos susilaukė Vilniaus garvežių depas. Čia atėjo šešių vagonų dizelinis traukinys, kuriuo gali keliauti 170 keleivių. Visos vietos minkštos. Artimiausiu metu dar laukiama trijų tokių traukinių.

Šie traukiniai pagaminti Vengrijoje, Ganc-Endrašik gamyklose Budapešte. Jie gali išvystyti greitį iki 120 kilometrų per valandą. Iki

Kas anksčiau galėjo svajoti, kad Lietuvoje bus gaminamos skaičiavimo mašinos, dar kitaip vadinamos "protingomis mašinomis"?

Tokių mašinų fabrikas jau pastatytas Vilniuje. Čia matome to fabriko elektrinių oninių relių derinimo skyrių.

Vakar -- Šiandien -- Rytoj

Atsimenu, o tai buvo dar taip neseniai, atrodo, kad nebuvo žmogaus, kuris nebūtų kalbėjęs apie karą. Vieni kalbėjo pašnibžda, su baime, su pasibiaurėjimu, nes jie buvo įsisamoninę, kas tai yra karas. Kiti gi kalbėjo apie karą taip, tarsi jis būtų tekantis vanduo ir juo norima bausių troškulį numalšinti — atsigalvinti.

— Turi būti karas! — buvo aiškinama. — Nebegali taip ilgiau tęstis. Mūsų fašistinis jaunimas (o tai buvo sakoma su begaliniu pasididžiavimu) nepersės tos jam uždėtos gėdos.

Ir buvo ruošiamasi! Net mano Klaipėdos kraštelis, manoji Mažoji Lietuva (ką jau bekalbėti apie didesniąją Vakarų pasaulio dalį!), jau nuo 1933 m. virto slaptų manevrų, slaptų pratybų lauku.

Ir štai tasai jaunimas, kuris hitlerininkų parsišlavėlių buvo išvedamas į naktines pratybas, kuris buvo mokomas, kaip mušti žmogų, kuris turėjo įsisavinti ne mokslą, ne darbą, o rūpintis, kaip įsigyti durklą, kaip ir kur nusipirkti gerą peilį — mit der Blutrinne! — tasai jaunimas — kur jis? O, jis tręšia žemę savo kūnu, jo kaulai trūnija ten, kur buvo norėjęs viešpatuoti, kur buvo norėjęs laisvą žemę fašistiniais batais trypti, jos žmones vergais padaryti.

Tai buvo vakar. Šiandien tenai, tame mano kraštely, vaikščioja mil-

šiol tokie traukiniai kursavo tarp Maskvos ir Leningrado. Dabar jie su šalies sostine sujungs ir Vilnių. Kelionė truks tik 12-14 valandų.

Geriausieji Vilniaus dizelininių traukinių mašinistai netrukus išeis į maršrutą su šiomis naujomis mašinomis.

Vyt. Stoškus

žiniškos "sunkaus kalibro" mašinos, tačiau ne "Tigrai", ne "Goliatai" ir ne "Viktorijos", o fašistinius apkasus bei kitas fašistines gėdos dėmes užlygina, užberia smėliu, užverčia derlingom vagon traktorai. Darbštusis tarybinis jaunimas dainuodamas dirba laukuose diena, naktį jis ilsisi ramiame, gai viame miege.

Tai šiandien! O rytoj? Rytoj tos pačios darbščios rankos dirbs dar stipriau dėl dar geresnio gyvenimo, dėl dar šlovingesnės ateities.

Ir mes visiškai be baimės dėl savo ateities. Mes turime stambią atramą, mes tikime savo taikos ir draugystės pasiuntiniu, atkakliai kovojančiu už amžiną taiką.

Tai gi: Vakar — šiandien — rytoj: taika, taika, taika visam pasauliui!

Ieva Simonaitytė

Patys Kolūkiečiai Statė Mokyklas

PASVALYS. — Prieš kelerias dienas Stalino vardo kolūkie žemdirbiai išlydėjo Vilniaus universiteto fizikos-matematikos fakulteto studentų grupę. Čia jie talkininkavo išmūrijant pamatus naujai aštuonmetei mokyklai, kurią kolūkiečiai nutarė pastatyti savo jėgomis. Dabar Povilo Žemaičio vadovaujama kolūkiečių statybininkų brigada pradėjo mūryti mokyklos sienas.

Tai bus puikus dviaukštis pastatas su sporto sale, Erdvioniomis klasėmis. Greta mokyklos išaugs mokymo dirbtuvės, sporto aikštynas. Naujoji mokykla pradės veikti ateinančiais metais.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25
Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS
160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMpire 6-4358

"GEROS VALIOS MISIJA"

Jungtinės Valstijos išleido į Atlantą atominį submariną Washingtoną su "geros valios misija". Šis "misijonierius" turi su savimi 16 raketų, apginkluotų vandenilio bombomis, kurios bendrai turi daugiau pajėgos, negu praėjusio karo metu buvo panaudota beveik viso pasaulio karinių jėgų. Tai bent "misijonierius"!

Amerikiečiai, kaip atrodo, pasirenka keistus būdus gerai valiai ir taikai demonstruoti. Jei ne U-2, tai bomberiai, o dabar jau ir vandenilio bombos slankios palei kitų šalių krantus, tartum sakydamos: "Būkit geri, paklusnūs, o jei nebūsit, tai mes paversime jus atomų dalelėmis!"

O vistiek galima pasakyti, kad šis ir kiti "geros valios misijonieriai" negalės sulaukyti pažangos, liaudies kovų už išsilaisvinimą. Žemė vistiek suksis, kaip sukosi.

EKSPORTO PROBLEMAS

Kanados spauda dažnai gvildena eksporto problemas. Labai dažnai didlapijai meta bėdą ant darbininkų. Girdi, jie gauna labai aukštą atlyginimą, tad Kanados prekės negalinčios būti pigios. Tokiu būdu, sako tie didlapijai, sunku atsispirti prieš užsienio kompeticiją. Bet tesybės šiame teigime nėra.

Vienas ekspertas aiškino, kad Kanados pramonininkai per daug išleidžia išlaidoms aukštai apmokamų direktorių, visokių patarėjų, pardavėjų ir kitokių ekspertų. Tai viena. Kita, svarbiausia įmonės Kanadoje yra JAV kompanijų skyriai, kuriems pavesta aprūpinti vietinę rinką, bet ne konkuruoti su JAV pramonės gaminiais. Kitaip sakant, Kanados pramonė neturi laisvės konkuruoti su Jungtinių Valstijų pramone.

Jungtinės Valstijos turi savo rankose daug pramonės įmonių Vakarų Vokietijoje, Britanijoje, Japonijoje, iš kur plaukia daug gaminių. Pavyzdžiui, auto industrijoje Vakarų Vokietijoje ir Britanijoje amerikiečių investimentai labai dideli. Galimas daiktas, kad auto įmonėm Kanadoje nėra leidžiama gaminti tokius automobilius, kurie galėtų konkuruoti Vokietijos ir Britanijos automobilius, kurie smarkiai plinta Kanadoje, nekaltant jau apie kitas šalis.

Didlapijai, versdami bėdą ant darbininkų, elgiasi labai begėdiškai. Jie tokiu būdu pridengia tikruosius kaltininkus visuomenės akyse.

O NEDARBAS AUGA

Šį rudenį buvo daug prikalbėta ir prirašyta bedarbių klausimu. Buvo net pasitarimas Ottawoje. Bet kol kas nieko nesimato. O bedarbių skaičius smarkiai auga. Viduryje spalio buvo 360,000 bedarbių. 50,000 daugiau, negu mėnesį atgal. Reiškia, kad dabar yra virš 400,000 bedarbių.

Liberalai, prie kurių valdžios taipgi būdavo bedarbių, dabar visą kaltę verčia ant konservatų partijos. Bet ne visai teisinga kaltinti vien konservatų partiją. Už nedarbą atsakominga kapitalistinė santvarka, kurią nemažiau gina ir liberalai.

Valdžia, be abejonės, galėtų prvesti daugiau viešų darbų, tai yra, visuomeninių statybų, kelių ir t. t. Bet ji matyti negali, nes didesnė pusė pajamų išleidžiama kariuomenai, neproduktyviems reikalams. O liberalai taip pat nėra linkę nors dalį karinių išlaidų skirti taikiems reikalams.

Nežiūrint visų kalbų ir debatų, nedarbas Kanadoje auga atitinkamai su bendra ekonomine padėtimi. Tai kapitalistinė liga. Jeigu kas turi viltį, kad valdžia panaikins nedarbą, labai klysta. Vienintelis susiraminimas bedarbiams gali būti — apdrauda nuo nedarbo, taipgi iškovota per sunkias kovas. Ji nėra pakankama, bet žmogus gali gelbėtis nuo mirties. Tik matyti ir šios mizernos apdraudos nebus galima gauti. Kas nebedirba ilgesnį laiką, tam ir apdraudos neduoda. Tenka ieškoti pašalpos. Kiti priversti stoti į suplaines.

Smėlėta Mano Daina

V. Giedra

Apie ką man dainuot, apie ką? —
Aš ilgai vienumoj kankinausi...
Kokią stygą užgauti ranka,
Kad pasklistų garsai skambiausi?

Ir pakėliau nuo posmo blankaus
Ranką, vėjų negairintą, baltą.
Ir išvydau aš veidą žmogaus,
Į mane priekaištingai pakeltą.

Nepasakė nė žodžio tada,
Tiktai delną ištiesė kieta...
Ir nuėjom per žemę greta —
Ir dagiais, ir jurginiais užsėta.

Ėjo daugel tokių kaip mes. —
Statė mūrus ir vieškelius klojo,
Išvagojo neartas žemes,
O kai nuovargis lenkė — svajojo.

Pamačiau, koks laimingas žmogus,
Gavęs jautrią ir didelę sielą.
Kaip jis moka šypsotis džiugus,
Kaip jis rauda, slopindamas gėlą.

Pamačiau, kaip jis griaua stabus,
Kaip jis gali mylėt ir nekęsti.
Koks tikėjimas jo nuostabus,
Siekiant dieną skaidresnę surasti!...

Tad lenkiuosi tam žmogui kely
Ir jo sielai lenkiuosi neramiai...
Ir dainuos mano lyra kukli
Apie viską, kas žmogiška žemėj.

Pasidairius po Pasauli

Indija ir 11 kitų šalių patiekė Jungtinių Tautų politiniam komitetui, susidedančiam iš 99 šalių atstovų, rezoliuciją nusiginklavimo klausimu.

Tarybų Sąjunga sutinka su ta rezoliucija, bet Jungtinės Valstijos ir Britanija atmetė.

Jungtinės Valstijos pasiuntė į Nikaragvos ir Gvatemalos sritį karo laivus, kuriems esą įsakyta saugoti, kad "komunistai" neatsiųstų pagalbos sukilėliams prieš tų šalių diktatorius.

Tokiu būdu, Jungtinės Valstijos atvirai stojo diktatorių gynybom.

Laosoje sudaryta kaolicinė vyriausybė, kurion įeina visos srovės, įskaitant ir prokomunistus, kuriems vadovauja premjero pusbrolis princas Nouvong.

Nauja vyriausybė nutarė atsteigti draugiškus santykius su Kinija ir Šiauriniu Vietnamu.

Ji nusistačiusi laikytis neutraliai ir draugiškai su visomis šalimis, nepaisant kokia kur valdžia yra.

Seoule, Pietų Korėjos sostinėje, įvyko studentų demonstracijos prieš atsidimą iš universiteto trijų profesorių.

Demonstracijoje dalyvavo 1,500 studentų, su kuriais

kovėsi 1,000 policijos. Laike susirėmimo tarp studentų ir policijos 50 asmenų sužeista. Policija suėmė 50 studentų.

172 lyderiai iš 19 šalių, įskaitant ir Kanadą, kreipėsi į Jungtines Tautas, kad jos duotų vadovybę pasauliui pravedant pasaulio mastu gimimų kontrolę.

Tų lyderių tarpe yra 39 Nobelio dovanos laimėtojai.

Jie nurodo, kad du trečdaliai žmonių pasaulyje nedavė.

Zmonių skaičius per metus padidėjęs 50,000,000. Dabar pasaulyje esą apie 3,000,000,000 gyventojų. Jeigu nebūsią gimimų kontrolės, per vieną kartą gyventojų skaičius pasieksiąs 6,000,000,000.

Gruodžio 5 dieną sukaks keturi metai, kaip eina teismas Pietų Afrikoje, kuriame 29 asmenys teisiami kaip "išdavikai".

Mat tie asmenys, atstovaujį įvairias rases, įskaitant ir baltąją, sušaukė kongresą, kuris priėmė laisvės čarterį, reikalaujantį lygybės ir laisvės visų rasijų žmonėms.

Pietų Afrikos vyriausybė nori juos nubausti mirtimi, o jei ne mirtimi, tai nors kailėjimu iki gyvos galvos.

Afrikos šalių atstovai Jungtinėse Tautose pataria Kongo prezidentui Kasavu-

bui grįžti namo ir susitaikyti su premjeru Lumumba, kurį jis yra pašalinęs.

Kasavubu nori, kad jo šalininkai būtų pripažinti teisėtais JT atstovais.

New Yorke randasi ir Lumumbos delegacija.

Japonijoje dar du asmenys subadyti peiliais. Nepriklausomos partijos veikėjas Umezava nudurtas mirtinai, o komunistas Kobajašis sunkiai sužeistas.

Tai vis dešiniųjų karštalgių darbas.

Turkijos laikinasis prezidentas generolas Cemal Gursel paleistus iš valdžios narius išsiuntė užsienin. Vienulika susodino į orlaivį ir liepė skristi į užsienį. Trijų, tačiau, jis nebesuranda.

Tie visi atstatytieji norėję atstatyti Turkijoje militarinę diktatūrą.

Bolivijoje buvę užmušta 100 valstiečių susirėmimo su policija Cochambamba rajone.

Valstiečiai sukilo prieš nepakeliamas sąlygas.

Cochambamba universiteto studentai apmėtė akmenimis JAV ambasadorių Stromą. Jis buvo atvykęs duoti paskaitą studentams. Paskaita neįvyko.

Britanijoje pasireiškė koky ir gerklės epidemija gyvulių tarpe.

Ministerijos spoksmanas sakė, kad sunaikinta 8,000 galvijų, 8,000 avių ir 4,500 kiaulių.

Tai jau 120-tas šios epidemijos išsiveržimas Britanijoje.

Čekoslovakijoje įvyko baisi traukinių nelaimė, kurios metu 110 asmenų buvo užmušta. 106 asmenys sužeisti.

Nelaimė įvyko Steblovo geležinkelio stotyje susikūlus dviem traukiniams.

SAN SALVADORAS. — Spalio 26 dieną Salvadora respublikos armijos ir liaudies vadai nuvertė diktatoriaus Jose Maria Lemuso valdžią. Diktatorius pabėgo į Kosta Rikos respubliką.

Šalis valdoma laikinosios tarybos (junta), kurią sudaro trys karininkai ir trys civiliniai žmonės. Šalyje viskas tvarkoje. Žmonės pasitenkinę ir džiaugiasi nusikratę diktatoriaus. Laikinoji taryba paskelbė, kad po dviejų metų įvyks parlamento rinkimai.

Salvadoras niekam negrąsina. Jis paskelbė, kad nori draugiškų ryšių su kitomis valstybėmis. Bet tas nenatūralus Jungtinėms Valstijoms. Jos nepripažįsta Salvadora vyriausybės ir trukdo kitoms šalims tai padaryti.

Pastabos

Televizija parodė tik trumpus momentus iš baltųjų demonstracijos New Orleans mieste prieš panaikinimą negrų segregacijos mokyklose, bet ir tų trumpų momentų užteko, kad plaukai atsistotų.

Negalima net įsivaizduoti, kaip gali civilizuotas žmogus taip elgtis prieš kitą žmogų tik dėl to, kad jo oda tamsi.

Veikiausiai net ir laukiniai Afrikos žmonės taip nesielgia.

Tie, kurie myli girtis, kad Kanados žmonės gyvena turtingai, turėtų atkreipti atydą į sekantį faktą:

Toronte šiais metais buvo išniesta iš namų 846 šeiminės už nemokėjamą takų, morgių ar nuomos.

Teismuose buvo 793 bylos dėl skolų nemokėjimo.

Ir tai tik viename Toronte.

Bėglių lyderiai mėgsta bauriausias žodžiais šmeižti komunistus, Tarybų Sąjungą ir net šiaip liberališkesnius žmones.

Visi, kurie tik su jais neina, yra "išdėvėkai", "žmogžudžiai" ir t. t.

Bet jei kas pasako ką prieš juos, tai kaip maži vaikai gavę rykštę per užpakalį rėkia.

O jei kas bent kiek užtaria, rodos kalnus aukso padovaną.

Pavyzdžiui, tik dėl to, kad Diefenbakeris užsiminė apie Baltijos šalis, jie net delegaciją siuntė pareikšti padėką.

Vilnis praneša, kad gavo iš R. Mizaros informaciją, jog su tarybiniais kultūrininkais atvyko iš Tarybų Lietuvos poetas Edvardas Mieželaitis.

Jie bus švietimo departamento svečiai. Sako išbus Jungtinėse Valstijose visą mėnesį.

Be abejo, bus progų JAV lietuviams susitikti su Mieželaičiu, bet tik progų.

Kol kas Amerikon ir Kanadon neleidžia pavienių turistų, kuriems būtų leista laisvai važinėti po šias šalis.

Tas turėtų atsakyti ir į daugelio klausinėjimus, kodėl Tarybų Sąjunga neįsileidžia pavienių turistų.

Matyti, kad santykiai nėra tokie, kad turistai galėtų važinėti taip laisvai, kaip Kanados ir Jungtinių Valstijų turistai važinėja po Kanadą ir Jungtines Valstijas.

J. Y.

Skulptorius Petras Vaivada baigia kurti paminklą įžymiajam lietuvių revoliucionieriui Vincui Mickevičiui-Kapskui. Keturių metrų aukščio skulptūra bus atlie-

ta iš bronzos ir pastatyta ant granitinio pjedestalo Vilniuje. Nuotraukoje matome skulptorių P. Vaivadą prie V. Mickevičiaus - Kapsuko paminklo.

Ką Kiti Rašo

Bijo taikos

— Ar mes galime prisiminti taiką, — brutaliu atvirumu rašo Edwin Lahey, Chicago Daily News biuro vedėjas Washingtone.

Jis pats pripažįsta, kad tas klausimas skamba nežmoniškai. Bet teisinga, kad sulaikius ar bent sumažinus karinę gamybą susilauktume ekonominės krizės.

Tam ir stengiamasi palaukti šalyj karinis psichozas.

Vien Kalifornijoje 1959 metais Pentagonas išleido arti 7 milijonų dolerių kariniams reikalams. Massachusettse arti 3 milijonų.

Kelios didžiosios korporacijos gavę šimtus milijonų dolerių užsakymų.

Jei visa tai būtų sulaikyta ar bent žymiai sumažinta, jis sako, būtų ekonominė krizė.

Korporacijos gauna didelius užsakymus, turi pelno šimtus milijonų. Aišku, jos stoji už tęsimą šaltojo karo.

— V. Andrutis

Pažymėtini dalykai

Kuboje šiemet buvo iškilmingai atžymėta Didžiosios Spalio revoliucijos 43 metų sukaktis.

Havanoje įvyko didžiulis masinis mitingas. Spaudoje buvo nemažai vietos paaukota Spalio revoliucijos pradžiai, jos istorijai, josios plėtojimosi. Buvo sveikinta TSRS vyriausybė ir liaudis.

Taipgi buvo pažymėta, kaip šiandien Tarybų Sąjunga gausiai remia Kubos revoliuciją, kuomet kapitalistinis pasaulis ją visai puola,

bando užpulti ir sunaikinti.

Tai pirmas toks Lotynų Amerikoje pasireiškimas. Tai istorinis dalykas!

Iš Londono pranešama, kad Anglijoje susidarė grupė mokslininkų ir visuomenininkų, kurie reikalauja, kad Didžiosios Britanijos vyriausybė pakviestų atvykti Kinijos Liaudies Respublikos vadovą Mao Tse-tungą.

Tie žmonės galvoja taip: Mao Tse-tungo apsilankymas Didžiojoje Britanijoje, pasikalbėjimas su josios žmonėmis, padėtų taikos reikalams, padėtų taikai išsilaikyti.

Mūsų nuomone, tai labai geras mostas. Kinijos Liaudies Respublika — pasaulis savaime. Tai šalis su daugiau kaip 600,000,000 žmonių. Tai šalis labai darbinė, statanti socializmą, trokšanti taikos. Nes tik taikus gyvenimas gali užtikrinti jai progresą.

O progresą Kinijos liaudis daro tokį, kokio ligi šiol pasaulis nebuvo matęs!

— Laisvė

Už ką balsavo

Turiu pasakyti, kad respublikonai paskutinėmis rinkiminės kampanijos dienomis dėjo didžiausias pastangas suagituoti amerikiečius, kad balsuotų už Niksoną.

Pats prezidentas Eisenhoweris metėsi darban, manydamas savo prestižu išgelbėti savo bičiulį. Nieko neišėjo!

Reikia atsiminti, kad Niksonas savu laiku buvo aršus

reakcininkas; tik pastaruoju metu jis pradėjo joti liberaliniu arkliuku.

Kadaiše tautininkų "Dirva" rašė: kas balsuos už Kennedį, tas balsuos už N. Chruščiova, A. Bimbą ir R. Mizarą.

Pasirodo, dauguma balsuotojų balsavo už juos. Vadinasi, einant tautininkų laikraščio pareiškimu, ir šiuos žodžius rašantysis gavo daug piliečių balsų.

Žinau, rinkimų pasekmėmis džiaugiasi Kennedy, bet nežinau, ar jomis džiaugiasi Chruščiovas ir Bimba.

Šiuos žodžius rašantysis dar nesidžiauga: tik už metų, už poros bus galima pasakyti, išmintingai ar neįmintingai JAV piliečiai padarė, lapkričio 8 dieną nubalsuodami taip, kaip nubalsavo.

— R. Mizara

Dingo jų viltis

Prisiminus vysk. Brizgį neprošalį bus pažvelgti į nacių leidžiamą Lietuvoje laikraščio "Naujoji Lietuva" 1941 m., liepos 8 d. numerį. Jame tilpo Kauno arkivyskupijos vadovybės pareiškimas "Brangiems tautiečiam".

Pareiškime tikintiesiems įsakoma būti paklusniais vokiečių kariuomenei, nes "iš tikrųjų išvadavimo viltis Lietuvoj įvyko... Vokiečių tauta eina vaduoti Europą ir visą pasaulį..."

Po pareiškimo pasirašo: Arkivyskupas Juozas Skvirckis, Kauno vyskupas pagalbinkas Dr. Vincentas Brizgys ir Kauno arkivyskupo general-vikaras Kazimieras Šaulys.

— I. Jonikas

Ar žinote, Kad:

1958 metais Kanadoje buvo 822,300 asmenų virš 70 metų amžiaus.

Kanadoje yra 24,000 neregijų.

1959 metais Kanadoje buvo 132,474 vestuvės. Tais metais buvo 479,275 gimimai.

1959 metais Kanadoje mokyklose, kolegijose ir universitetuose mokėsi 4,000,000 mokinių.

Šiemet popierio industrija Kanadoje šventė 150 metų sukaktuves.

Dabar Kanadoje yra 130 fabrikų popieriui gaminti, daugiausia Kvebeko provincijoje.

Popierio gamyboj dirba 66,000 darbininkų, o miškuose — 200,000.

Visi tie darbininkai pagamina kompanijoms gaminių už \$1,500,000,000.

ŠYPSENOŠ

Ta pati

Moteris padėjo kasieriui čekį ir paprašė, kad iškeistų.

"Ar jūs galite įrodyti, kad jūs esate ta pati?" klausia banko kasierius.

Moteris išsitraukė iš rankinuko veidrodėlį, pasižiūrėjo į jį ir tarė:

"Taip, aš esu ta pati".

Atsiras

Vieną rytą maža straigė pradėjo lipti į vyšnią. Vabalas, tūnojęs plyšyje, iškišo galvą ir tarė:

"Klausyk, kur tu šliauži, kvaile? Dabar vyšnių tenai nėra".

"Nesirūpink labai", atsakė straigė. "Bus užtekiniai vyšnių, kada aš užšliauži tenai".

Disciplina

Studentų direktorė, kalbėdama į didelės kolegijos studentus, aiškino, kad prezidentas ir ji nutarė sulaukyti glebesčiavimą universiteto ribose.

Sutikta studentų su pašalpa, ji pakėlė balsą ir tarė:

"Prie to, visas bučiavimas, kuris būdavo po mano nose, turės būti sulaukytas".

Kanados sausžemis apima 3,850,800 ketvirtinių mylių, kurio apdirbama tik 7 procentai.

Ilgiausia Kanados upė yra Mackenzie upė, turinti 1,000 mylių. Ji išteka iš Slave ežero ir įteka į šiaurės ledinuojujį vandenyną.

Montrealietis

Padovanojo Kūrybą Tarybų Sąjungai

Rockwell Kent, New Yorko dailininkas, kuris pasižymėjo Jungtinių Valstijų peizažais, padovanojo savo kūrybą Tarybų Sąjungai.

Septyniasdešimt aštuonių metų dailininkas, iliustratorius ir rašytojas pareiškė, kad jis padovanojo Tarybų Sąjungai 80 piešinių, virš 800 braižinių, litografijos ir medžio kūrinių ir rankraščių. Rinkinys esąs vertas nuo \$200,000 iki \$300,000.

Spaudos konferencijoje Maskvoj, suruoštoj Tarybų Sąjungos Kultūros ministrijos, Rockwell Kent pasakė, kad jo gimtojo krašto muziejai atsiskakė priimti jo kūrinius, kadangi vienu tarpu Makartis buvo pažaukęs jį apklausinėjimu. Tai buvę septyni metai atgal.

Mokslo Klausimais

A. Juška

Visatos Raida

Per ilgus amžius į pirmą kartą žmogaus sąmonę įaugo tariamas gamtos dvilypumas. Iš vienos pusės, žmogus kasdien susidurdavo su tokiais Žemės reiškiniais, kurie nuolat kinta, kurie atsiranda ir vėl išnyksta. Antai, pavasarį dygsta augalai, vasarą jie auga, bręsta, rudeni duoda vaisius ir sėklas, iš kurių kitą pavasarį gali prasidėti vėl tas pats procesas iš naujo. Ne tik gyvi padarai Žemėje atsiranda ir išnyksta. Visokie daiktai, sudegdami arba supūdami, taip pat tartum išnyksta. Taigi Žemėje buvo būdingas gimimo ir mirimo, atsiradimo ir išnykimo procesas. Visai kitaip atrodė dangus: kasdien tekėdavo ir leisdavosi Saulė; kad ir keisdavosi Mėnulio išvaizda, bet jo fazės atsikartodavo griežtai periodiškai; naktimis mirgėdavo vis tos pačios žvaigždės. Taigi dangaus kūnams buvo būdingas nuostabus jų pastovumas. Tokie neįprasti dangaus skliauto įvykiai, kaip Saulės ir Mėnulio užtemimas, kometos pasirodymas, šiaurės pašvaistės sužėravimas, atrodė nenormalūs, nesiderino su dangaus pastovumu ir keldavo baimą.

Todėl nenuostabu, kad ilgus amžius ne tik eiliniai žmonės, bet ir mokslininkai laikė, kad Visatos kūnai — Saulė, žvaigždės, planetos — nekinta, kad jie tokie, kaip juos šiandien matome, buvo kažkada dievų sukurti ir laikysis tol, ligi ateisianti pasaulio pabaiga. O ji buvo vaizduojama kaip koks degimo procesas: visį dangaus kūnai, taip pat ir pati Žemė, audegsi ir išnyks.

Žingsnis po žingsnio žmonių kuriamas mokslas griovė tariamą gamtos dvilypumą su visais jo padariniais. Buvo išaiškinta, kad Žemė yra viena iš planetų, kuri, kaip ir kitos planetos, laisvai plūduriuoja Visatos erdvėje ir sukasi apie Saulę. Paaikškėjo, kad visa Saulės sistema juda didžioje žvaigždžių sistemoje, panašiai kaip ir kitos žvaigždės bei jų sistemos. Pamažu ėmė ryškėti sandara tos Visatos dalies, kurioje esame šiuo metu. Drauge ėmė aiškėti, kad ir Visatos kūnai tam tikru būdu kinta. Išaugęs geologijos mokslas įrodė, kad Žemė turi ilgą istoriją, kad ji amžiu būvyje kito. Išvalgiausi žmonijos protai ėmė suprasti, kad ir Saulė, ir žvaigždės, ir kiti kosminiai kūnai turi savo tam tikrą raidos kelią. Jei tos raidos nepastebime, tai tik dėl to, kad ji, palyginus

ją su visos žmonijos amžiumi, labai lėta.

Kantas buvo pirmasis mokslininkas, kuris daugiau kaip prieš du šimtus metų išleistoje savo knygoje "Bendroji gamtos istorija" pabandė aiškinti ne tik Saulės sistemos, bet ir platesnės Visatos atsiradimą iš kosminio debesyno — chaoso, neveikiant jokioms pašalinėms jėgoms, ir jų tolesnę raidą. Žymiai toliau šiuo atžvilgiu pažengė Laplasas, kuris 1796 m. išleistoje knygoje "Pasaulio sistemos išdėstymas" smulkiai nagrinėjo planetų ir jų palydovų susidarymą iš milžiniškos apie savo ašį besisukančios karštųjų dujų Saulės. Laplaso hipotezę parėmė daugumas XIX a. mokslininkų. Greta gyvosios gamtos evoliucijos teorijos, kurios svarbiausiuoju kūrėju buvo Čarlzas Darvinas, ėmė prigyti ir artimiausios kosminės sistemos — Saulės sistemos — evoliucijos mintis.

Ką gi sako šių dienų mokslas apie visatos kūnų ir sistemų vystymąsi, apie jų kilmę?

Šių dienų astronomija nepaprastai praplėtė pažinimui prieinamos Visatos ribas, rado gausybę materijos egzistavimo pavidalų. Paaikškėjo, kad Saulė yra viena iš daugelio milijardų žvaigždžių, priklausančių žvaigždžių sistemai — Galaktikai. Pačios žvaigždės pasirodė visais atžvilgiais labai įvairios: jos skiriasi vieno nuo kitos savo dydžiu, temperatūra, mase, jos tankumu. Daugelis žvaigždžių yra panašios į mūsų Saulę, kurios masė lygi trečdaliui milijono Žemės masių, o vidutiniškas tankumas beveik pusantro karto didesnis už vandens tankumą; Saulės paviršiaus temperatūra siekia arti 6.000 laipsnių šilumos, o gelmių — beveik 20 milijonų laipsnių. Greta žvaigždžių, visiškai panašių į mūsų Saulę, yra ir ligi keliasdešimt kartų masyvesnių už ją, taip pat ir kelis ar keliolika kartų mažiau masės turinčių. Yra žvaigždžių, kurių vidutinis tankumas prilygsta laboratorinių vakuumų tankumui ir kurių apimtis milijonus kartų didesnė už Saulės apimtį. Yra ir vadinamųjų baltųjų nykštukų, kurie vos bešviečia dėl savo mažumo, bet kurių masė yra tokia pat būvyje, kad jos vienas kubinis decimetras sveria keliolika arba ir keliasdešimt tonų.

Visos žvaigždės turi vieną būdingą bruožą — jos spinduliuoja šviesą, šilumą ir kitų pavidalų energiją. Tačiau

jų spinduliavimas labai nelygus. Šalia Saulės tipo žvaigždžių yra ir tokių, kurios iš kiekvieno savo masės gramo išspinduliuoja vidutiniškai tūkstančius kartų daugiau energijos, negu Saulė. Tai žvaigždės — energijos eikvojos. Bet yra ir tartum subankrutavusių žvaigždžių, kurios vos beįpajėgia spinduliuoti tūkstančius kartų mažiau energijos už Saulę.

Be didžiulės žvaigždžių įvairovės, Galaktikoje dar gausu vadinamųjų švesių ir tamsių ūkų. Tai milžiniški dujų bei dulkių debesynai, kurie vietomis šviti dėl to, kad juose arba arti jų yra labai šviesių žvaigždžių, o kitur yra tamsūs ir uždengia už jų esančias žvaigždes. Debesynų ir ypač jų uždengtų žvaigždžių sistemos dalių sandarą pastaruoju laiku pavyko pažinti radioastronomijos laimėjimų dėka. Mat tuo tarpu, kai šviesos spindulius tokie debesynai ištiesi sugeria ir pro juos su paprastu teleskopu nebegalima nieko pamatyti, nei nufotografuoti, radijo bangos prasi-

skverbia pro juos ir atveria radijo teleskopams teprieinamus vaizdus.

Didžiausias pastarųjų dešimtmečių astrofizikos laimėjimas, be abejo, yra tas, kad pavyko išaiškinti, kur yra nepaprastos žvaigždžių spinduliavimo galios versmė, iš kur žvaigždės ima praktiškai neišsibaigiančius energijos išteklius. Pasirodė, kad žvaigždžių gelmėse vyksta branduolinės reakcijos, kurių metu iš lengviausio medžiagos elemento — vandenilio — susidaro pirmiausia helis, o paskui ir kiti sunkieji elementai. Žvaigždės yra milžiniškos Visatos elementų įvairovės gamyklos. Be to, vykstant daugumai branduolinių reakcijų, atspalaiduoja energiją, kuri daugiausia įvairių spindulių pavidalu ir paplinta Visatoje. Iš 2 milijardų Saulės išspinduliuojamos energijos dalių tik viena dalis tenka Žemei, ir ji palaiko joje visą oro masių ir vandens judėjimą, visą augalų, gyvulių ir žmonių gyvenimą.

(Bus daugiau)

Iš Kur Atsirado Rožančius?

Maldos bažnyčioje ir namuose yra viena labiausia paplitusių religinių apeigų. Maldos — tai ne kas kita, kaip dievo prašymas, kad įvyktų "stebuklas", t. y. sugriūtų natūrali įvykių eiga. Teisingai pastebėjo I. Turgenovas, jog kiekviena maldos prašoma dievo padaryti taip, kad "du kartu du būtų ne keturi, bet penki".

Senovėje, kaip žinome, žmonės, nesuprasdami gamtos jėgų, suteikdavo žodžiu nepaprastą, magišką jėgą. Taip Egipto žyniai grasindavo dievams mirtimi, jeigu šie neišklausydavo jų prašymų. Viename sename himne net kalbama, kad "patys dievai sukaustyti žodžiu ir klausoj". Taip sudarytos ir maldos. Magiška žodžių vartojimo prasmė maldose aiški kiekvienam. Žodžiai jose išdėstyti nustatyta tvarka, pačios maldos kartojamos kelis kartus iš eilės. Taigi, nors ir kasdieną tikinčiųjų kalbamos maldos negali nieko pakeisti, nes yra tik sena pagonių tikėjimo liekana.

Aišku, dvasininkai su tuo nesutinka. Jų nuomone, jeigu dievas neišklauso vienos maldos, tai padėti gali ištaisyti visa jų virtinė — t. y. rožančius. Rožančių jie vadina net "mažąja evangelija", "Vatikano turtu"...

Rožančius išradėju bažnyčia laiko Kastilijos dvarininką vienuolių ordino įsteigėją — Dominiką (1170-1221 m. m.). Legenda pasakoja, jog žygio prieš Pietų Prancūzijos albingiečius metu Domininkui, neva, apsi-

reikškus Marija. Dievo motina ji ir išmokiusi kalbėti rožančių. Tada Domininkas pradėjęs rožančių platinti ir taip atvertęs 100.000 klaidotikių. Tačiau tai netiesa.

Dvasininkų minimi albingiečiai buvo religinė dvyliktojo - tryliktojo amžiaus sekta, kovojusi prieš prašmatnias katalikų apeigas, bažnytinę hierarchiją... Jų mokyimo išplitimas greitai "užrūstino" popiežių. Ir štai 1119 metais popiežius Kaliksas II Tulūzos bažnyntiniame susirinkime atskiria albingiečius nuo bažnyčios. Kovai prieš "eretikus" Inocentas III 1209 m. organizuoja Kryžiaus žygi. Pradedama veikti inkviziciniai teismai. Užsideda laukai, kuriuose žuvo tūkstančiai nieku nekaltų žmonių. Vieno iš aišku, jokio rožančiaus ten neblatino. Apie tai liudija ir Prancūzijos miesto Bar'ė likimas. 1209 m. popiežius atstovauja žmogžudžiams įsakė: "Žudykite visus iš eilės. Dievar danguje atrinkti. Prieš sava, kuris svetimas". Ir šio miesto gyventojai — 20.000 žmonių — buvo išžudinti.

Kaip matome "eretikus" albingiečius su katalikų bažnyčia sutalė ne "stebuklingasis" Dominiko rožančius, o inkvizitorijų kardai.

Kyla klausimas, kodėl šis tikra rožančiaus kibnė? Tai klausimą atsakymą duoda senovės religijų tvirtinimai. Pasirodo, jog rožančius jau buvo žinomas senovės egiptiečiams. Jis plačiai buvo paplitęs budistų tarpe. "Bažnyčios tėvams" beliko tik per-

Ponui Džonui F. Kenedžiui

122 Boudoin strit
Bostonas, Masačusetos valstija.

Gerbiamas ponas Kenedi. Leiskite man pasveikinti Jus išrinkimo į aukštąjį Jungtinių Amerikos Valstijų Prezidento postą proga.

Mes tikimės, kad Jums esant šiame poste, mūsų šalių santykiai įeis į tas vėzes, kuriose jie buvo Franklino Ruzevelto laikais, o tai atitiktų ne tik TSRS ir JAV tautų, bet ir visos žmonijos, trokštancios išsivaduoti iš naujo karo grėsmės, gyvybinius interesus.

Manau, kad Jūs sutiksute su tuo, jog daugelio žmonių žvilgsniai atkreipti į Jungtines Valstijas ir Tarybų Sąjungą, nes nuo Tarybų Sąjungos ir Amerikos santykių būklės daug priklauso visuotinės taikos likimas.

Mes esame pareiškę ir pareiškiame, kad gerbiame taikingą bei talentingą JAV liaudį ir esame pasiruošę plėsti kuo draugiškiausius santykius tarp Tarybų Sąjungos ir Amerikos tautų, tarp TSRS ir JAV vyriausybių.

Mes esame įsitikinę, kad nėra tokių kliūčių, kurių nebūtų galima įveikti siekiant išsaugoti ir stiprinti taiką. Šiam tikslui mes, savo ruožtu, esame pasiruošę toliau stengtis išspręsti tokią aktualią problemą, kaip nusiginklavimas, išspręsti Vokietijos problemą, kuo greičiausiai sudarant taikos sutartį ir kad būtų galima susitarti kitais klausimais, kuriuos išsprendus sušvelnėtų ir pagerėtų visa tarptautinė padėtis.

Bet kuriuos žingsnius šia linkme visada visiškai sutarame ir remame Tarybų Sąjungos vyriausybę.

Linkiu Jums vaisingos veiklos atakingame JAV Prezidento poste ir gerovės amerikiečių tautai.

N. Čruščiovas

Moskva, Kremlius,
1960 metų lapkričio 9 d.

Imti jį ir paskelbti, kad tai krikščionių "turtas", kurį kalbant ypatingas dėmesys turi būti kreipiamas į "tikėjimo paslapčių" apmąstymą. Šį uždavinį jie sėkmingai atliko. Nėgana to, bažnyčios tėvai rožančiui "priskyrė" net daugelį pergalių. Visą spalio mėnesį dar ir dabar bažnyčiose švenčiama 1571 m. pergalė ties Lepantu. Ji, neva, buvo pasiekta rožančiaus pagalba. Iš tikrųjų šis turku laivyno pralaimėjimas kare su Ispanija paaikškinamas prasidėjusiu vidiniu Turkijos imperijos smukimu, o ne kokiū nors "stebuklingu"

Kaip Eina LB Vajus

Laike praeitos savaitės žymiai pagyvėjo vėjus eiga. Laike savaitės gauta devynios naujos prenumeratos ir \$563.50 aukų. Vajininkų eilę papildė Port Arthur vajininkai, prisijusdami \$93.00 aukų ir St. Petersburg, Floridos, vajininkai prisijusdami \$50.00 aukų.

Pirmiau atsiliepusieji vajininkai gražiai papildė vėjus darbo rezultatus iš Čikagos, Windsor, Hamiltono, Montrealo, Brooklyno, Vancouverio, Waterburio, Rodney, Lawrence, Detroito ir Toronto. Eilę pavienių LB skaitytojų atsinaujindami prenumeratas bei atsiliepdami į vėjus reikalavimus, gražiai parėmė savaitraštį. Tas viskas stiprina Liaudies Balsą grumtynėse su ekonominiiais sunkumais ir drąsina draugus ir drauges energingiau daruotis ir gausiau paremti savo laikraštį.

Tarpjauninėse lenktynėse vis pirmo rajono draugai su Montrealu priešakyje laikosi pirmojoje vietoje. Trečiasis rajonas iš pirmiau buvusios ketvirtos vietos su Port Arthur draugų gražiu atsiliepiamu užėmė trečią vietą lenktyniuojančiųjų rajonų eilėje.

Iki lapkričio 21 d. vidurdienio iš rajonų yra gauta sešiančiai:

Iš pirmo rajono 9 naujos prenumeratos ir \$474.25 aukų.

Iš antro rajono 10 naujų prenumeratų ir \$455.00 aukų.

Iš trečio rajono \$95.00 aukų.

Iš ketvirto rajono \$52.50 aukų.

Iš JAV 8 naujos prenumeratos ir \$398.00 aukų.

Bendrai laike šio vėjus jau gauta 27 naujos prenumeratos ir \$1,475.75 aukų.

Vajininkų lenktynėse už paselmingesnę vėjus pravedina žymius pralenkimus atliko Windsor, Hamiltono, Vancouverio ir Waterburio vajininkai. Montrealo, Toronto ir Čikagos vajininkai tvirtai laikosi pirmose trijose vietose.

Dabar vajininkai turi vėjus punktų sekančiai:

Montrealo vajininkai	1,222
Toronto vajininkai	810
Čikagos vajininkai	367
Windsoro vajininkai	206

rožančiaus galios pasireiškimu.

Tuo būdu matome, jog katėlių bažnyčia, negalėdama tiesioginiu būdu pateisinti inžinierių stautėjų, priversta greičiau angaulės priemoniu. O rožančius savo kilme tėva šena pažoniškų laikų liekana.

Just. Lavasakas
(Lietuvos Pionierius)

Port Arthur vajininkai	186
Brooklyno vaj.	180
Delhi vaj.	151
Vancouverio vaj.	137
Waterburio vaj.	120
Hamiltono vaj.	101
St. Petersburgo vaj.	100
Lawrence vaj.	96
Detroito vaj.	81
Rochesterio vaj.	69
San Francisco vaj.	50
Rodney vaj.	50
Ottawos vaj.	30
Londono vaj.	20
Rockfordo vaj.	17
Winnipegio vaj.	17
Los Angeles vaj.	15
Hartfordo vaj.	12
Hart vaj.	11
Worcesterio vaj.	11
Westville vaj.	10
Genesee vaj.	8
Lethbridge vaj.	6

Arti 30 vietų vajininkai gražiai atsiliepi ir atsiliepia. Laukiame jų daugiau. Prašome neatidėlioti vėjus pravedimo reikalus ant pastutinių vėjus dienų.

Lenkijos Lietuvių Draugija

Beveik trys metai prabėgo, kai susikūrė Lietuvių Visuomeninė Kultūros Draugija. Mokyklos lietuvių dėstomąja kalba ir saviveiklos rateliai Seinų ir Suvalkų apskrityse veikė jau nuo seniau ir kaskart didėjo. Stebėdami šią veiklą, lietuviai inteligentai, ūkininkai kreipėsi į Lenkijos Jungtinę Darbininkų Partiją ir valdžią, kad leistų suorganizuoti Lietuvių Visuomeninę Kultūros Draugiją, kuri turėtų tikslą: 1. Suaktyvinti lietuvių tautybės gyventojus bendraliaudinei socializmo statybai Lenkijoje. 2. Populiarinti bendras lietuvių - lenkų darbo masių kovas. 3. Šleisti visapusiškai objektyvias žinias apie TSSR, o ypač apie Tarybų Lietuvą, apie tarybinės liaudies gyvenimą, darbą ir nepalenkiamą kovą už taiką ir draugystę tarp tautų. 4. Stiprinti broliško bendro gyvenimo ryšius tarp lietuvių ir lenkų tautybės dirbančiųjų. 5. Supažindinti lietuvių visuomenę su pažangiąja lenkų tautos kultūra ir lenkų visuomenę su pažangiąja lietuvių tautos kultūra. 6. Ugdyti lietuvių kultūrą, tautinę savo formą ir socialistinę turinį. 7. Organizuoti ir remti lietuvių meninę ir mokslinę veiklą. 8. Puoselėti lietuvių tautos kultūrą. 9. Globoti lietuvių mokyklas, kultūros namus, lietuvių kalbos kursus, skaityklas, bibliotekas, menų saviveiklą, klubus ir pan. 10. Globoti lietuvių kultūros paminklus.

Partija ir valdžia ne tik leidžia suorganizuoti Draugiją,

Sveikinimai švenčių Proga

Artėja metinės šventės.

Švenčių - Naujų Metų proga daugelis siunčia vieni kitiem sveikinimus-linkėjimus. Pastaraisiais metais metais gražus būrys LB draugų ir draugių per Liaudies Balsą pasveikino savo draugus ir gimines. Liaudies Balse tilpusieji pasveikinimai pasiekė ir tuos, kurių sveikintojas net antrašo neturėjęs ir niekada ir norint nebūtų galėjęs juos pasveikinti.

Vajininkus prašome patalpinkauti norintiems skelbti savo pasveikinimus Liaudies Balse. Už pasveikinimų paskelbimą Liaudies Balsas skaito \$3.00 ar daugiau, žiūrėdami kaip ilgas pasveikinimo tekstas ir kiek vietos užima. Rekomenduotina prisijusti \$5.00, kas užtikrintų gražesnio formato pasveikinimo įtalpinimą.

Pasveikinimus prašome prisijusti prieš gruodžio 10 d. ir prašome nurodyti, kurioje laidoje pageidautumėte kad būtų įtalpinama.

K. Kilikevičius

Alžyras Kovoja už Savo Laisvę

Jau sukako šešeri metai nuo Alžyro gyventojų karo už tautinę laisvę pradžios, ir pabaigos dar nesimato. Alžyras randasi Šiaurės Afrikoje, tarp Tunisijos ir Maroko, prie Viduržemio jūros. Tai didelė šalis, nes užima \$52,600 ketvirtainių mylių plotą.

Alžyre yra apie 10,000,000 vietos gyventojų namidų, berberių ir arabų ir tik vienas milijonas francūzų ir kitų europiečių.

Turtinga Šalis

Dar gilioje senovėje Romos imperija veržėsi į dabartinį Alžyrą. Jai pakrikus, 1523 metais ten įsigalėjo turkai, kurie per šimtmečius viešpatavo su pagalba Egipto sultonui.

1830 metais į Alžyrą įsiveržė Francūzija. Vietos gyventojai smarkiai kovojo, nes virš 100,000 francūzų armija tik po 25 metų alžyriečius pavergė.

Visus juos viliojo turtinga šiaurinė Alžyro dalis. Alžyras išilgai 650 mylių prieina prie Viduržemio marių, kurių turtingos žuvinis ir ant kurių krantų įrengti miestai, priplaukios, iš kurių galimas platus susisiekimas su kitomis pasaulio šalimis.

Alžyro miestai turtingi gyvenimui, ten randasi daug visokių žvėrių ir paukščių. Žemėje yra iškasamų turtų, kaip tai geležies, anglies, sieros, aliejaus, bet gamtiniai turtai dar labai mažai iširti.

Alžyre dera kviečiai, avižos, kukurūzai, linai, tabakas, bulvės ir kitoki java ir daržovės. Labai gerai dera

viveiklos rateliai, kuriems vadovauja daugiausia mokytojai ir visuomenės veikėjai. Sporto mėgėjai ir taip pat pradėjo organizuoti savo raitelius Vidugiriuose. Paliūnuose, Klevnuose, Punske, Aradninkuose ir Radžiūčiuose. Veikia 8 mokyklos lietuvių dėstomąja kalba. Iš jų viena vidurinė bendrojo lavinimo mokykla Punske. Su lietuvių kalba kaip dalyku veikia 12 mokyklų, iš jų viena vidurinė Seinuose. Veikia dvi ūkio mokyklos Punske ir Pristavonyse. Devyniose vietovėse surengti pradžios mokyklų kursai suaugusiems. Šiuo metu veikia 27 lietuviški knygynai turintieji iš viso apie 4,000 tomų.

Iš šios trumpos apžvalgos kiekvienam aišku mūsų Draugijos tikslas ir jos egzistavimo reikalingumas. Todėl kviečiame visus lietuvius, gyvenančius Liaudies Lenkijoje, įsirašyti mūsų Draugijos pariais ir visokeriopai remti Draugijos veiklą.

Centro Valdyba

datulės, alyvos, figos, apelsinai, vynuogės, kriaušės ir kitoki vaisiai.

Tik šiaurinė Alžyro dalis yra gamtiškai turtinga, o pietus už didelių Atlaso kalnų prasideda Sacharos dykumos.

Kova už Laisvę

Po 1870-1871 metų Francūzijos karo su Vokietija pralaimėjimo iš Alzaso ir Lotaringijos provincijų, kurios tada pateko Vokietijai, tūkstančiai francūzų persikėlė į Alžyrą. Francūzijos gubernatoriai atėmė nuo vietos gyventojų geriausią žemę ir atidavė ją atsikėlusiesiems francūzams.

Po antrojo pasaulinio karo sujudo į kovą Afrikos tautos. Kovon stoji ir Alžyro gyventojai. Bet Francūzijos vyriausybė, nepaisydama to, kad komunistai ir kiti pažangiečiai reikalauja suteikti Alžyriui laisvę, veda sunkų karą prieš alžyriečius.

Per šešerius metus tūkstančiai Francūzijos lėktuvų, visas karo laivynas, 500,000 vyrų armija kariauja prieš alžyriečius ir negali jų nugalėti.

Alžyriečiai sudarė savo vyriausybę Tunisijoje. Alžyre jie turi tik apie 30,000 vyrų pulkus, kurie veikia iš Atlaso kalnų, iš miškų Tunisijos ir Maroko pasieniuose, bet platų karą veda partizanai. Alžyriečių ginkluotųjų jėgų priešakyje stovi patyrę karininkai, kurie dalyvavo antrajame pasauliniame kare.

Iki dabar svarbiausias alžyriečių apsiginklavimo šaltinis buvo — atimti nuo francūzų ginklai ir amunicija.

Bet vėlesniu laiku alžyriečiai gavo pagalbos užtikrinimą Tarybų Sąjungoje, Kinijoje, kitose socialistinėse šalyse, Afrikos ir Azijos valstybėse. Jų prezidentas F. Abbas plačiai važinėjo tos pagalbos reikalais. Numatoma, kad dabar Alžyre karo veiksmai paastrės. Anksčiau ar vėliau Francūzija bus priversta pasitraukti iš Alžyro, kaip po 8 metų karo ji turėjo pasitraukti iš Vietnamo.

V. Sūnus

Apsivedė F. Vavila

HAMILTON. — Kaž kaip buvo praleista, kad rugsėjo 2 dieną apšvedė F. Vavila su Mrs. Mary Tanner, anglų tautybės.

Mes visi jo draugai ir draugės linkime jiems geros laimės jų gyvenime, o žėnočiai džiaugiamės, kad žėnočių skaičius Hamiltone padidėjo.

J. Astylhenė

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Lapkričio 13 dieną Sūnų ir Dukterų Draugijos susirinkime buvo nominacijos į valdybą ateinantiems metams. Kadangi dabartinė valdyba dirba labai sąžiningai, tai buvo vienbalsiai užgirta ir ateinantiems metams, su viena išimtimi.

Kadangi J. Petrauskas nebuvo susirinkime, tai jo vieton nominuotas V. Verbyla į valdybos narius.

Finansų raštiniukas J. Pelakauskas pranešė, kad grybų vakarienė gerai pavyko, o Jonušis, pirmininkas, dėkojo visiems, kurie pasidarbo ir aukėjo vakarienės naujai. O. Keršienė nuo moterų dirbusių prie vakarienės, padėkojo pirmininkui už pavaišinimą, kas davęs joms daugiau energijos.

Lapkričio 12 dieną L. J. Bocksemis (Ambrasytei) giminės ir draugai suruošė 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvių paminėjimą. Vaisės atsiuvo ukrainiečių svetainėje.

Numirė St. Leieckas, sulaukęs 59 metų. Kanadon atvyko po pirmojo pasaulinio karo. Iš Lietuvos paėmė nuo Šeduvos, Ukmergės apskr. Velionis buvo Liaudies Balso ir bendrai pažangios

spaudos skaitytojas.

Nuliūdime paliko žmona Montreale, brolis ir sesutė Lietuvoje.

Dabar Montrealas suskirstytas distriktais, kuriems duotas atitinkamas numeris, tad nebereikia prie adreso dėti distrikto vardą, užtenka numerio.

Pašto valdyba prašo visuomet pridėti prie adreso ir numerį. Tas palengvins dirbantiems prie skirstymo ir išnešiojimo spaudos ir laiškų.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

J. Pelakauskas, Montreal, prisiuntė naują prenumeratą užrašytą V. Verbylos į Lietuvą, keletą atnaujintų ir \$35.00 surinktų aukų. Aukų: X Montrealiečiai \$15.00; V. Verbyla ir V. Rimavičius po \$6.00; F. Nakas, Jul. Kaušakis ir K. Gelčys po \$2.00; J. Sarulis ir Ch. Mackunas po \$1.00.

V. Strazevičius, Toronto, atnaujino prenumeratą į Lietuvą.

John Baker, Vallejo, Cal., gražiai atsiliepdamas į LB vėjais laišką prisiuntė \$5.00 aukų.

P. Kisielienė, Montreal, prisiuntė keletą atnaujintų prenumeratų, kurių tarpe dvi J. Sinkevičiaus ir viena

ku.

N. Despres, išduodamas leidimą alui pardavinėti, pareikalavo iš A. Theoret \$1,000 kaip kyšio.

A. Theoret davė tą kyšį, bet sužymėtais pinigais. Kyšio ėmėjas buvo areštuotas, bet teisme neprisipažino kaltu, aiškindamas, kad tai buvo "tipas", o tipus už patarnavimą nėra draudžiama.

Kvebeko provincijoje vienam dantistui tenka 3,612 gyventojų.

Patyrinėjus pasirodė, kad iš 10 vaikų 8 reikia dantis taisyti.

B. K.

F. Spaičio atnaujinta į Lietuvą, ir \$23.50 surinktų aukų. Aukų: J. Sinkevičius \$10.00; LB skait. rosemontietis \$6.00; F. Spaičys \$5.50 (jis pirmiau šiame vėjais aukojęs \$5.00); J. Grebliuskas ir S. Jazminskas po \$1.00.

M. Wenskaitis, Montreal, prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo J. Kisiel ir J. Antanavičiaus po \$1.00 aukų.

K. Makarevičius, Vancouver, B. C., prisiuntė keletą atnaujintų prenumeratų, kurių dvi atnaujino į Lietuvą J. Kundrotas ir viena K. Makarevičius, taipgi nuo trijų rėmėjų \$36.00 aukų. Aukų: A. Grinkus, J. Kundrotas ir K. Makarevičius po \$12.

Ch. Morkūnas, Toronto, pridavė nuo pas jį baliuje dalyvavusiųjų LB rėmėjų \$40 aukų. Aukotojų pavardės jau buvo paminėtos korespondencijoje.

F. Masys, Renabie, Ont., atnaujino sau ir tris prenumeratas į Lietuvą ir prie to dar paaukėjo LB paramai \$7.50.

Cikagietė R., prisiuntė tris naujas prenumeratas, kurių viena J. Kriaučiūno užrašyta į Lietuvą, keletą atnaujintų ir vėl \$33.00 surinktų aukų. (Pirmiau prisiuntė \$44.50.) Dabar aukų: J. Kriaučiūnas \$2.50; J. Juodaitis ir A. Vylonis po \$1.50; A. Jonikienė, A. Šešelgis, V. Vasys, B. Sinkevičienė, J. Pauliukas, F. Kirka, K. Sabutis,

W. Cook, J. A. Kenstavičiai, F. J. Vesly, K. Michel, R. Samulionis, A. Petrokas, K. Danyla, M. Kirstukas, J. Gelgotas, J. Jurevičius, M. Vidra, W. Žilinskas, R. Cogler, A. Kane, J. Ruzga, J. Misevičius, P. Uksas, V. Plecaitis ir P. Butkus po \$1.00; trys po 50 c.

S. Penkauskas, Lawrence, Mass., prisiuntė naują ir atnaujintų prenumeratų ir paaukėjo \$1.00.

L. Svirplys, Windsor, Ont., prisiuntė nuo windsoriečių jų pastangomis sukeltus dėl LB paramos visą \$100 aukų.

J. Davidonis, St. Petersburg, Fla., prisiuntė nuo LD-LD 45 kuopos \$50.00 aukų.

Ch. Urbšas, Toronto, atnaujino sau ir į Lietuvą prenumeratą ir paaukėjo \$1.50.

J. Astylienė, Hamilton, Ont., prisiuntė pluoštą atnaujintų prenumeratų, kurių dvi A. M. Doveikų ir viena A. Petronio atnaujintos į Lietuvą; taipgi nuo hamiltoniečių \$29.50 aukų. Aukų: B. Kubilius \$4.00; N. Garbatavičius ir A. M. Doveikai po \$2.00; A. Petronis \$1.50; J. Jukna \$1.00; ir nuo hamiltoniečių parengimėliu sukeltų \$19.00 aukų.

R. Barauskas, Rochester, N. Y., prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir \$4.50 surinktų aukų. Aukų: S. Gendrenas \$2.00; E. Usevage \$1.50 ir G. Mockevičius \$1.00.

V. Bunkus, Jamaica, N. Y., prisiuntė naują ir keletą atnaujintų prenumeratų ir \$29.50 surinktų aukų. Aukų: L. Kavaliauskaitė ir W. A. Juskevich po \$5.00; J. A. Bekampis \$3.50; J. Jardon, J. Weiss ir A. Adomonis po \$2.00; J. Stasiukaitis \$1.50; A. Balčiūnas, A. Gilman, D. M. Solomskas, K. Kapleinis, P. Šolomskas, J. Wasnys ir Bill Malin po \$1.00; trys po 50 c.

F. Bepirstis, Brooklyn, N. Y., užsirašė LB ir paaukėjo \$1.50.

M. Strižauskienė, Waterbury, Conn., prisiuntė naują ir keletą atnaujintų prenumeratų ir nuo waterburiečių \$36.00 aukų. Aukų: J. Staniulis, P. Bošas ir J. Strižauskas po \$5.50; K. Yankeiliūnas \$2.50; M. Svinkunas \$2.00 ir pas Dr. J. ir K. Sta-

Mary Frances, nauja aktorė ant televizijos. Ji įstoja į "Country Hoedown" grupę kaip solistė. Ji yra 21 metų juodbruvė iš Oshawos.

nislovaičius parengimu sukeltų \$15.00 aukų.

Tabako augintojas iš Rodney, Ont., užrašė naują prenumeratą į Lietuvą, keletą atnaujino ir paaukėjo LB paramai \$7.00.

J. Čeponis, Lasalle, Que., prisiuntė keletą atnaujintų prenumeratų ir nuo dviejų rėmėjų \$16.00 aukų. Aukų: J. Čeponis \$10.00 ir V. Zavišius \$6.00.

J. Legas, Port Arthur, Ont., per P. Kunčį prisiuntė ten LB rėmėjų suaukotus \$93.00. Aukų: J. Karandzevičius \$16.00; J. Juodzevičius ir P. Kunchys po \$15.00; J. Lasinskas \$10.00; B. Batavičius \$6.00; V. Kizelevičius, A. Maleckas ir V. Stajypis po \$5.00; F. Šlapelis, V. Vasiliauskas, S. Norkeiliūnas, A. Bartel, K. Rudinskas ir J. Vasiliauskas po \$2.00; J. Jonikas, T. Tamošietis ir K. Bindokas po \$1.00 ir J. ir S. Girmiai po 50 c.

A. Wardo, Detroit, Mich., vėl prisiuntė keletą atnaujintų prenumeratų ir \$4.00 surinktų aukų. Aukų: K. Vidugiris \$2.00 ir keturi po 50 c.

V. Labunas, Montreal, atnaujindamas prenumeratą, paaukėjo \$1.00.

A. Daukantas, Toronto, pridavė pluoštą atnaujintų prenumeratų ir \$5.00 surinktų aukų. Aukų: P. Crest, A. Maigis, J. Morkis, M. Kulokas ir P. Tauras po \$1.00.

A. Skrupskis, Montreal, per B. Kvietinską prisiuntė \$1.00 aukų.

M. Turkus ir V. Masienė, Weston, Ont., lankėsi LB raštinėje ir paaukėjo \$2.00.

Visiems už pasidarbo ir aukas širdai ačiū.

Administracija

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informaciją pas

Montrealo Atstovą
Mr. Manfred Kory
Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausių STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petruilis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Vic Stropus White Rose Service Station

Naujai atidaryta Service Station
Gazolinas ir automobilių taisymas.

Lietuviams 10% nuolaida už taisymus.
Esu baigęs automobilių taisymo mokyklą — reikalui esant galiu parodyti pažymėjimą.
Maloniai kviečiame užvažiuoti pas mus.

Viktoras Stropus — Teofilis Subačius
9000 Pie IX Blvd. RA. 1-2347

Pranešimai

Toronto, Ont.

K.L.L.D. Narių Žinias

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopos narių svarbus susirinkimas įvyks šį sekmadienį, lapkričio 27 d., 1.30 val. po piet., Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Prašome narius ir bendrai pažangius lietuvius atsilankyti. Turėsime svarbių reikalų aptarti. Nariai negavusiųjų vėliausios laidos Draugijos išleista knyga prašomi atsiimti.

Po susirinkimo bus rodomas pilno ilgumo meninis filmas "Julius Janonis".

Kuopos Valdyba

Motery (Dėvėsiui)

Motery Klubu susirinkimas įvyks sekmadienį, gruodžio 4 d., tuoj po Sūnų ir Dukterų Draugijos 1 kuopos narių susirinkimo.

Maloniai kviečiame visas moteris atsilankyti.

Klubo Valdyba

Kalbės žymi veikėja

Gruodžio 3 dieną, 8 valandą vakaro, Westbury viešbutyje, Cavalier salėje, kalbės loidė Jessie Street. Kvietėjais yra Kanados Taikos Kongresas.

Jessie Street buvo Australijos delegate iniciatyviniame Jungtinių Tautų susirinkime San Francisco mieste. Ji yra apkelavusi visą pasaulį. Taipgi ji yra viena iš uoliausių veikėjų už taiką.

Visi kviečiami atsilankyti. Laisva įžanga.

Torontiečių Kronika

Prisiminė su sukaktuvėm

Praėjusį šeštadienį Lietuvių svetainėje įvyko gražus balius draugams S. A. Ty-lams ryšium su jų 30 metų vedybinėmis sukaktuvėmis. Balių suruošė jų giminės ir draugės ir draugai.

Ceremonijų vedėjas S. Poškus ir kiti kalbėtojai pažymėjo, kad Tylai yra labai geri tėvai, draugiški ir atjaučiantį kitus žmones.

Atminčiai nuo visų dalyvių buvo įteikta graži dovana.

Susilaukė dukters

Mr. ir Mrs. Williamson (Bulzgių duktė) susilaukė dukters. Tėvai džiaugiasi gražia garnio dovana, o draugai Bulzgiai tapę grandma ir grandpa.

Reporteris

Ivairenybės

Institutas Vandenyne

Dar daug paslapčių slypi jūrų ir vandenynų gelmėse. Kodėl, pavyzdžiui, Siaurės Atlante silkės sistemingai vertikalai migruoja? Kaip paaiškinti keista sardinių elgseną ties Afrikos krantais, jų netikėtas dideles paros keliones? Kaip elgiasi žuvis sutikusi tralą, kaip ji reaguoja į triukšmą ir kitus dirgiklius? Į šiuos ir daugelį kitų klausimų turi atsakyti šių dienų mokslas.

Leningrado mokslininkai paruošė specialaus mokslinio-pramoninio laivo projektą. Specialaus mechanizmo dėka laivas galės būti sustabdomas reikiamoje vandenyno vietoje ir ilgą laiką išbūti joje.

Laivo priekinėje dalyje bus įmontuotas sparninis varytuvas, varomas 100 kilovattų galingumo elektrinio variklio. Kartu su laivasraigčiu jis išlaikys laivą vietoje be inkaro. Niekas, nei vėjas iki 6 baltų stiprumo, nei greitiosios srovės, negalės nublokšti laivo iš jo stovėjimo vietos.

Laive bus 10 laboratorijų.

Dabar pagrindinė priemonė žuviai po vandeniu stebėti yra hidroakustiniai prietaisai, kuriais surandami žuvų telkiniai. Tačiau šiais prietaisais gauti duomenys neduoda pilno vaizdo apie telkinio dydį, tankumą, žuvis stambumą, rūšį. Todėl labai svarbu žmogui tiesiogiai stebėti povandeninį pasaulį. Šiam reikalui bus panaudota hidrostatas, kuris su stebėtoju galės nusileisti į 600 m gylį, povandeninė televizija, akvalangai.

Naujasis laivas turės elektroninius prietaisus tralo prisipildymui ir jo įgrimzdimui gyliui stebėti. Jis daug kartų pakels žuvis pramonės efektyvumą. Denyje bus distancinė meteorologinė stotis, elektromagnetinis srovių matuoklis ir kt.

Be mokslinio darbo, laivas kaip didelis traleris bus naudojamas ir žuviai gaudyti, jai perdirbti, konservuoti, marinuoti ir pan.

Kaip greitai plinta gripas

Paskutinės gripo epidemijos metu gydytojams pavyko stebėti ir registruoti ligos sukėlėjų plitimo tempą. Prancūzų mokslininkas prof. Bonchardas įrodinėja, kad vienas gripu sergąs žmogus per dieną užkrečia 5 sveikus asmenis. Kiekvienas iš šių 5 užsikrėtusių asmenų savo ruožtu apkrečia sekančius 5 asmenis. Tokiu būdu per savaitę, vienas gripu sergąs asmuo gali apkrėsti 78,125 asmenis. Tasai skaičius, aišku, nurodo tik apsikrėtusius, bet dar nesergančius asmenis. Sergančiųjų skaičius yra žymiai mažesnis, nes daugelis asmenų turi atsparumą šios ligos sukėlėjams.

Japonijos ir Vokietijos laivai Tarnauja Kubai

HAVANA. — Siomis dienomis japonų prekinis laivas Taiten Maru atplaukė į Havana uostą prikrautas kalėdinių vaikams žaislų. Atvežti žaislai daugiausiai gaminti Tarybų Sąjungoje ir Čekoslovakijoje.

BERLYNAS. — Du Rytų Vokietijos tankeriai, Leuna I ir Leuna II, kaip praneša spauda, kursuoja tarp Odesos ir Kubos perveždami iš Tarybų Sąjungos žibala į Kubos rafinerijas.

PIETINIAME VIETNAME DAR NEBUS RAMUMO

WASHINGTON. — Prezidentas Eisenhoweris susirūpino Pietinio Vietnamo likimu. Nors ten prezidento Ngo Dinh Diemo jėgos nuslopino karių sukilimą, bet numatoma nauji neramumai.

Pietinis Vietnamas turi apie 150,000 vyrų armiją. Valdžios agentai suranda, kad armijoje, kaip ir žmonėse, yra didelis nepasitenkinimas Diemo režimu.

Sako, kad šalyje esą apie 15,000 liaudies partizanų.

Pardavimui

Arti 200 akerių farma, su 72 akeriais tabakui auginti teisėmis (rights). Dvi geros stubos, dvi didelės daržinės (barns), aštuonios džiovyklos (kilns), viena didelė šil-tadarzė (greenhouse). Du dubeltavi garažiai, 5 traktoriai. Visas apšildymas dujomis (gasu). Pigus nuolėdų ir gaisro draudimas. Art miestuko ir mokyklų. Savininkas Stasys Repšys, Rodney, Ont. Telefonas 8-W-2.

Siuntiniai iš Hamiltono

Į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinų ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 85 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.
Telefonas: LE. 4-7551

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiesiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokesčiai yra Ukrainska Knyha nustatyti.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skarūčių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

H. KORSAKIENĖ

Laikinoji Sostinė

Romanas

(Tęsa)

Skambiai sudaužiami bokalai žvangėjo čia viename, čia kitame stalo gale. Upe tekėjo alus — pagal gerą lietuvišką paprotį!

Kai putojantis senojo Pilzeno miesto gėrimas trenkė į galvas, o žvilgsnius aptraukė svaigi migla, sėdintieji aplinkui stalą, glaudžiai susikibę už parankių, linguodami į dešinę ir į kairę, užtraukė tradicinį korporantišką "Dru-lia-drulia-dru-lia-lia".

Kampe smagiai sukosi pafefono plokštelė. Gašlūs vokiško šlagerio garsai užtvindė žemaskliautę korporacijos būstinę.

Senjoras ekstra loci, pakilęs nuo alum aplaistyto stalo, tango sukury jau laužė glėbyje Editą Janėytę. Ją šiandien puošė aukso žvynais žiburiuojanti suknelė.

Bronius Normantas, vingrus gluodėnas, visu kūnu trukėdodamas, šliuožė parketu, apsikabinęs stamantrų Jonės Valiušytės liemenėlių. Primerkęs neblaivias akis, jis snibždėjo jai kažką į ausį ir kikenė.

Prie Audrės netvirtais žingsniais prisiartinio poetas Klemas Vygė. Nuo išgerto alaus jo akys pasidarė drumstos, veidas tamsiai įraudė.

Linksmojoje konvento dalyje Audrė tebesijuto vis tokia pat vieniša ir svetima.

Pabūgusiomis akimis ji žiūrėjo į susitaršiusią poetą Vygės čiupryną. Ją purtė alaus kvapas, tvoskiantis jam iš burnos, buvo bauri jo ranka, šliaužianti jos liemeniu ir glaudžianti ją prie savęs taip stipriai, jog ji vos begalėjo pajudėti.

Tačiau, bijodama parodyti savo "fuksišką" nepritvymą, ji klusniai leidosi jo vedžiojama po salę.

— Seniai esmu jus išsižiūrėjęs, paneliuk. . . Ir vis laukiau progos, kada galėsiu interteikti jums savo poeziją. . .

— gerokai besipinančiu liežuviu kalbėjo poetas Vygė, prisikišęs prie Audrės ir savo poetiškais gaurais kutedamas jai smilkinį. — Ir jūs, paneliuk, taipogi esate individualistė, aš tai jaučiu. . . O mano poezija, paneliuk, tai vienišos sielos rezignacija mūsų žiaurioje buityje. Klaidžiojimas nežinioje. . . Tai nesuprastos sielos šauksmas! Tai dviejų sielų sąlytis mūsų buities pasiutusiamė šokyje! . .

Net lūždama per pusiauį, Audrė baukščiai traukėsi nuo jo, įsūdama ant liemens

prakaituotą ranką.

Kažkas iš senjorų kvatodamas užgesino elektrą, ir vokiško šlagerio garsai patamsyje, rodos, suklykė dar gašliau.

Jonė, apčiuopomis suradusi tamsioje salėje Audrę, nutvėrė ją už rankos:

— Tu, kaip sau nori. — susnibždėjo ji, — o man jau gana! Mūsų vyrija girtutėlė, ir tuojau prasidės visuotinis laizymas. Aš beveiliu sprukti. Eime!

Nepastebėtos jos išslinko į rūbinę, skubiai apsilviko ir išbėgo į gatvę.

Buvo giedra naktis. Šalnojo. Ištuštėjusiam mieste geso žiburiai, ir sumigę namai nērėsi tamson.

Išėjus iš alum permirkusios korporacijos būstinės, buvo smagu alsuoti šaltu oru, gaiviai kvėpiantiu pirmąja šalna.

Jonė ištiesė Audrei tvirtą įgudusios tenisininkės ranką:

— Patraukiu į Linksmdvarį! — šyptelėjo ji. Jos juodose akyse Audrė pirmą kartą pamatė liūdesį. — Tu per daug nesigilink, Druseikaite, į gyvenimo pasmę. Napatariu.

Ji nukaukšėjo tolyn tuščia gatve.

O Aleksoto gydytojo šeimoje, gal būt, seniai jau buvo užgesintas žiburys, ir abu tėvai, padorūs priemiesčio piliečiai, gal būt, gulėjo plačiojoje dvivietėje lovoje po šiltoimis, pūkinėmis duknomis — ponios daktarienės pasididžiavimu.

Taip jau buvo įprasta, kad visos keturios dukros šeštadieniais iš korporacijos alučioje dvivietėje lovoje po šiltoimis, pūkinėmis duknomis — ponios daktarienės pasididžiavimu.

Taip jau buvo įprasta, kad visos keturios dukros šeštadieniais iš korporacijos alučioje dvivietėje lovoje po šiltoimis, pūkinėmis duknomis — ponios daktarienės pasididžiavimu.

Ponia daktarienė ramesniam miegui, gal būt, paėmė bromo lašelių, bet miegas, kuris buvo, rodos, čia pat blakstienų galuose, lyg baukštus paukštis niekaip nesidavė nustveriamas. Sunkios kaip gūnos mintys, gal būt, kamavo baltą ponios daktarienės galvą. Ji dūšavo, vartėsi, čia nusviesdama šalin slopią duknas, čia vėl užtraukdama jas ligi pat pasmakrės.

— Migtum jau vieną kartą, ar ką, — gal būt, suniurzgė gretimioje lovoje daktaras.

— Kažko lyg dusina mane, lyg oro man trūksta, — gal būt, gailiai pasiskundė jam ponia daktarienė.

Daktarui nelantriai nusišokus į sieną, žmona, gal būt, tęsė:

— Vis klausau, gal Jonytė bepareinanti. . . Nepatinka

man tie jų alučiai.

— Tai gal tau patinka senos mergos? — gal būt, gailiai burbtelėjo tada daktaras, jau leisdamasis į miegą.

Ponia daktarienė, gal būt, tik atsiduso. . . Ir ką čia pasakysi, kai namuose keturios priaugusios dukros, bekratės ir. . . ne iš gražiųjų. O Aleksoto priemiestyje praktika nenaši. Kažkodėl litas nelimpa prie parudavusių nuo jodo daktaro Valiušio pirštų? Viena dar viltis ta korporacija. Gal įsižiūrės ten dukterį kuris nors korporantas su padėtimi, su valdiška tarnyba, gal dievas duos. . .

Gal būt, ne viena motulė senglavėlė migūdėsi šią naktį su tokia pat viltimi, kol jų rūpestėliai — jaunos dukrelės, susikibusios už parankių su girtais korporantais, įirtingai lingavo į dešinę ir į kairę, iš viso viešo traukdamos tradicinį "dru-lia-drulia. . ."

Kasdienių rūpesčių varginama, gal būt, nemigo šią naktį Paupės gatvėje ir ponia Druseikienė, tuščią žvilgsnį išplėtusi į tamną.

O Audrė tuo tarpu viena žingsniavo ilga Vydūno alėja.

Naktis buvo šviesi ir aidinti lyg bedugnį šulinį. Dangus nusėtas žvaigždėmis.

O Audrės galvoje buvo painiava ir maišėtis. Širdį slėgė sunkus jausmas.

Ji čjo tokia pasimetusi, tokia vienai viena toje begaliniai ilgoje gatvėje su pašalnojusiu, skambiu šaligatviu.

— o —

Keista — Audrė vis dažniau pagauna save begalėjantią apie tą Petrą. Ją labai stebina begalinis jo rimtumas ir nuolatinis susimastymas. Ir apie ką tas Petras vis mąsto ir mąsto? Rodos, imtų ir įsikverbtų į tas slaptingas jo mintis!

O kartą Audrė pati aiškiai matė, kaip po paskaitos tas Petras priėjo prie katedros su sava knyguite ir pats profesorius Damijonaitis — iš tikrųjų keista — ištiesė jam ranką! Ir draugiškai ją pakratė. Draugiškai ir netgi, atrodo, pagarbiai.

Nei Jonei, nei tuo labiau Danui, Audrė nedrįsta užsiminti apie tą Petrą. Jonė paniekinamai vadina jį komunistėliu. "Paminėsi mano žodį, — sako ji, — neilgai tokie trypena po univešką. . . Įskundžia kuris nors iš mūsų, ir amen — patupdo". O Danas, sutikęs tą Petrą koridoriuje, tik piktai sušnairuoja į jį ir atlošęs galvą pražingsniuvoja pro šalį.

Dirbant skaitykloje, Audrės žvilgsnis dažnai nejučiomis pakrypsta į kampa, kur mėgsta sėdėti tas Petras, apsikrovęs įvairiomis knygomis.

Irgi, mat, mokslininkas at-telę ir pasidomėjo, ką gi ji taip uoliai skaito.

Idomu, ką gi jis ten skaito?

Pridengusi delnu akis, Audrė slapčia seka pro pirštus tą Petrą: kokia stati ir baltą jo kaktą. Sakoma, kad visų protingų žmonių aukštos kaktos. Kažin ar tas Petras toks jau protingas? O jo lūpos — raudonos ir visada sukepusios, tarsi deginamos vidujinės liepsnos.

Staiga jos galva praskrieja nelauktas klausimas:

"Kažin, kaip tos lūpos bučiuoja?"

Ta nedora, kaip Audrei rodėsi, mintis lyg angies geluonių lyžtelėja jai pačius paširdžius.

Supykusi pati ant savęs, ji įnoringai krestelėja išsidraikiusias garbanėles ir, pasiryžusi daugiau nebepakelti akių, įkimba į logikos silogizmus.

Kai po geros valandos ji vis tik vėl žvilgterėja į tą patį kampa — Petro jau nebėra. Jo vietoje sėdi "Sudavijos" korporantas ir, sutikęs iškandęs Audrės akis, jai nusisėpso, paglostydamas smailius ūselius.

Audrė vos susilaiko nekystelėjusi nepažįstamam korporantui liežuviu. Toks akiplėša!

Bet kurgi išsinesdino tas Petras? Ėmė ir išgaravo kaip kamparas! Ir nors ji nenori pati sau prisipažinti, širdies gilumoje kažkodėl pasijunta įžeista tokio Petro nedėmėtingumo.

Logikos silogizmai dabai jai atrodo sunkiai suvokiami, tiesiog neįkandami. Skaitai — ir, rodos, lyg nepakeliamus akmenis vartytum smegenyse. Audrė paprasčiausios veidą surasti jai Rilkės poezijos tomą, nes Rilkė dabar madoj. O Audrės galva pramušta moderniąja poezija. Visą laisvalaikį ji praleidžia skaitykloje, beįmėgauliama skambiais asonansais ir įmantriais įvairėžiais.

Kartą, išeidama iš skaityklos, Audrė tiesiog kaktom susidūrė su tuo Petru ir iš karto pastebėjo, kad visos jo kietas veidas, panašiai kaip ir aną sykį prie pingpongo stalo, nušvito, tarsi vidajiuės šviesos nužertas:

— Kur taip skubat, kolege? — netikėtai jis užkalbino ją. — Mes, rodos, truputį pažįstami?

Jis stovėjo priešais, ir tartum bijodamas sutikti jos žvilgsnį, žiūrėjo kiek į šalį: — Ar jau taip greit nutūnė poezija?

— O iš kur jūs žinote, ką aš skaitau?

— Taip spėjau.

Petras sumelavo. Vakar jai išėjus iš skaityklos, jis susišėškojo dėžutėje jos kor-

Valandėlę abu dėsė:

— O kolega. . . tai nepripažįstate poezijos?

— Kodėl? Žiūrint kokią.

Jis blykstelėjo į ją akimis.

— Taj kokią gi, kolega, mėgstat?

— Reikalinga.

— Kaip tai suprast? — ji papučia lūpas, įtardama, kad už jo žodžių slepiasi kandi patyčia.

— Labai paprastai — poezija, kuri žmogui reikalinga kaip duona.

— Duona? Tai koks gi. . . kolegos mylimiausias poetas?

— Majakovskis.

Ne, tokio poeto eilių ji neskaiciusi. Tik girdėjusi, kad rašė jis, rodos, apie revoliuciją ir kovą ir panašius dalykus.

— Būtinai paskaityk! — karštai jis patarė.

Ne, ne! Jai pati čia visai kitokia poezija. . . prieigimos jausmo skilimas, ji pasakė savo mylimąjį poetą ir pakiliai pacitavo vieną jo posmą, bita. . .

Jis labai tidiškai jos klausėsi ir įsidr. sines pažiūrėjo į akis, kurių išraiška taip keitėsi, jog atrodė nepagaunama: nesuprasi, kokius troškimus ir kokias mintis slepia savyje ši vėjavaiškė galvėlė! Ar šios gvybe trykstančios akys gspindė dar nepajudintų jausmų išteklių, ar vien žaismingai šviečia lyg stiklo šukė, netvėčia užgauta pro šalį prabėgančio spindulio?

Lyg atsakydama į jo dėdėnų žvilgsnį, Audrė išaukiančiai pakėlė galvą, ir jos noselė išsipūtė: nė nebandykit brautis į jos vidų!

Nelauktai pravėrė mažą sielos kraštelį, abu skubiai susigūžė savyje. Petro lūpas iškreipė įprastas dygus šypsny.

— Ką šitokia poezija duoda žmogui? Nuo jos tik rankos svyra!

— Žinoma, ne kiekvienas groži juntu! — ji paniekiamai kilstelėjo pečius.

Juos abu teskyrė tū: pusė žingsnio erdvės, ne daugiau. Petras jautė jos atsavimo šilumą, jo žvilgsnis pagavo vos pastebimai prasišviečiančią ant jos smilkinio plazdančią gysliukę. Jis pasigėrėjo švelniu jos lūpų vingiu. Jis net užuodė jos išplautų plaukų kvapą. . . Ir vis tik kokia begaliniai tolima jam ši niėrgina, kiedinti dekadentinės poezijos posmais!

Valandėlę abu stovėjo prie skaityklos durų, neturėdami ko bepasakyti vienas antram. Petruui ūmai pasivaide-no iškilęs tarp jų mėlynakio korporanto šešėlis. . .

— Atsiprašau. — Petras pasiryžo nutraukti įtemptą tylą ir, pradaręs duris, įėjo skaityklon.

Andrė nulydėjo jį didelėmis akimis:

— Tai keistas...

Poeziją prilygino duonai. Ir nemandagus... paliko ją vichą už durų! Ne toks, kaip visi...

—

Pasibaigus prozektoriūme praktikos darbams, iš medicinos fakulteto rūmų į Mickevičiaus gatvę paskutinieji paprastai išeidavo du pirmamečiai biologai: ištįsęs akinuotas jaunuolis ir pablyškusi mergina niekad nesišypsiančiomis akimis.

Ji visada eidavo puse žingsnelio pirma jo, nežymiai krypuodama į šalis. Jis skubėjo į duris, kartas nuo karto užbėgdamas į išpryškio ir iš šono nedrąsiai pažvelgdamas į ją pro storus ainių stiklus. Visą laiką jis mįslingai raukė kaktą ir stengėsi palaikyti su mergina rimtą, sudėtingą pokalbį.

Kaip kiekvieną kartą, jis ir šiandien lydėjo ją į namus, į Vydūno alėjos galą.

— Pasaulėžiūros klausimas, štai kas, kolege Kiznyte, dabar mums yra svarbiausia.

Galėjai spėti, jog savo vaikystę šis jaunuolis praleido ant dulkinų ir retai tematančių saulę senamiesčio gatvelių grindinio. Toks mažakraujis, primenantis rūsyje daigintos bukvės diegą, buvo jo veidas, nubertas bundančios jaunsystės pušukiais. Naujintėlaitė, žerinti, balta naujoko kepurėlė puosė jo galvą. Pro ainius žvelgė ne pagal amžių rimtos ir graudžios žemaziūrės akys. Po pažastimi jis oriai nešėsi neseniai įsigytą pigų kolenkoro portfeli, prikimštą vadovėlių.

— Susidaryti savarankišką pasaulėžiūrą, kolege Kiznyte, mums nepadės nei pasikaitos, nei profesoriai...

Ji tylėjo, užsigalvojęs žiūrėdama sau po kojomis.

— Ir aš primygtinai jums patariu, kolege Kiznyte, neatidėliojant įstoti į darvinistų būrelį, kaip aš asmeniškai jau esu padaręs.

Ji atsiduso ir tarė:

— Jau visai nebesusigaudau. Draugė, su kuria gyvenau, įstojo į korporaciją. Ten, sako, labai linksma. Pobūviai, alučiai...

— Atsiprašau, kolege Kiznyte, į kokią korporaciją įstojo jūsų draugė?

— „Fraternitas lithuanum“.

— Bijau tvirtinti, nes nesu dar kaip reikiant susipažinęs su visų korporacijų įstatais, bet ne kartą esu girdėjęs, kad visos korporacijos savo esme grindiamos fašistine ideologija.

— Ką jūs sakote, kolege Mejeri?

— Tai yra labai liūdnas faktas, kolege Kiznyte. Bet taip yra.

— Nežinau, mano draugė sako, kad korporacijoj labai smagu. Šeštadienį ji parėjo jau po vidurnakčio ir pasakojo, kad buvę taip linksma, taip linksma... O tėvukas liepia man stoti į ateitinių draugijų.

Jaunuolis susirūpinęs pasitaisė ainius:

— Atsiprašau, esu tiesiog nustebintas, kolege Kiznyte... Kaipgi tu atveju, leiskit jus paklausti, religijos klausimą derinate su Darvino rūšių išsivystymo teorija?

— Nežinau... nieko nebesuprantu.

— Ne, ne, kolege Kiznyte, nedarykite šitos klaidos! Tik darvinistų būrelis padės jums susidaryti moksliskai pagrįstą pasaulėžiūrą.

Tęsdami panašaus turinio pokalbį, du jaunuoliai kaukšino Vydūno alėja, kuri lėkė tolyn lyg išsauta strėlė. Pirmosios baukščios snagės sukiojosi ore ir iš lėto tūpė ant šaligatvio plytų.

— Jei jūs pripažįstate Darvino rūšių išsivystymo teoriją, kolege Kiznyte, kaipgi jūs galite tuo pačiu pripažinti ir dievą, kaip pasaulio kūrėją?

— Aš... jau pradėtu abejoti...

— Abejojimas, kolege Kiznyte, tai pirmas žingsnis į neigimą, — pasakė jaunuolis ir net išraudo iš pasitenkinimo, tokie svarūs pasirodė jam jo paties žodžiai (beje, kažkur išskaityti...)

Juodu sustojo ties Minties rato ir Vydūno alėjos kampu, prie toliu aplopyto namo.

Jaunuolis pasitaisė kaklaraištį, tik šį rudenį pradėtą ryšėti.

Mergina nusimovė vilnonę pirštinę ir ištisė jam ranką:

— Tai sudie...

— Tai sudie, kolege Kiznyte...

Jis mandagiai kilstelėjo baltą kepurėlę, užlaikydamas saujoje merginos plaštaką, kuri, išnirusi iš šiltos pirštinės, pasirodė jam tokia jauki ir gležna.

— Ateikite rytoj, kolege Kiznyte, į darvinistų būrelio susirinkimą. Šeštą valandą ketvirtoje auditorijoje. Bus skaitomas referatas apie darvinizmo mokslo pagrindus. Labai jus prašau, atekite...

Ji pažadėjo pagalvoti ir nuėjo.

Jis valandėlę dar pastovėjo, kol trinktelėjo užvariamos durys, ir tada nudilbino atgal vienas, žiūrėdamas, kaip po kojomis gula snagės. Jos jau leidosi raibuliuojančia skraiste ir atrodė minkštos lyg gubės pūkas.

Dešinę ranką jis įsikiojo kišenėn, tartum norėdamas išsaugoti tą prisilietimo jilumą, kurią ką tik pajuto at-

sisveikindamas.

Grįždamas atgal vienas, jis šypsojosi pats sau, apimtas gyvenimo pilnumo pajutimo. Nuo tos iškilmingos valandos, kai jis, Dovydas Mejeris, tapo imatrikuluotas į studentų skaičių, jį per kraštus pildė malonus išdidumo jausmas. O einant greta išblyškusių rudaakės kolegės, tas nuostabus jausmas tiesiog teliukuote teliukuavo jo viduje, nebesutilpdamas krūtinėje.

Tiesa, Dovydo tėvas, senamiesčio laikrodininkas, iš seno svajėjo apie sūnaus karjerą medicinoje: „Daktaras — tai dailus mūrelis Šlabodkėje, tai visų kaimynų pagarba ir sūniui gydytojui, ir tėvui, garbingam senamiesčio laikrodininkui...“

Bet ką padarysi, jei gražioms svajonėms ne visada lemta įsikūnyti. Baigęs realinę žydų gimnaziją (pirmas visoje Mejerių giminėje) ir norėdamas stoti į mediciną, Dovydas privalėjo išlaikyti papildomus egzaminus, kurie pastaruoju metu pasidarė pernelyg tankus kostuvus tokiems, kaip jis, nepasiturinčio amatininko sūnus.

Tačiau vyti dievą į medį nederėjo — biologijos mokslai jaunam studentui atrodė nė kiek ne menkesni už mediciną. Mokslinė ateitis Dovydui Mejeriui brėžėsi prieš akis šviesi ir daug žadanti kaip ši žiemos diena su besileidžiančiomis minkštomis snagėmis.

Todėl jis ėjo gatve, pats sau šypsodamasis, įsikisęs kišenėn dešinę ranką.

Profesorių paskaitos ir praktikos darbai anatomikume jį domino, skaitykloje laukė Darvino ir kitų didžiųjų mokslininkų stori tomai. Mosko tiesa, kaip esti einant devynioliktuosius metus, lukštenosi iš jų pasiekiami, nesudėtinga, ligi nuogumo paprasta ir aiški.

Darvinistų būrelyje panašūs į jį jaunuoliai arba ir kiek už jį vyresni — jau kiek dažniau skutamais žandais — užsidegę kalbėjo apie mokslinės pasaulėžiūros svarbą, neigė iš mokyklos atsineštas tiesas, filosofavo ir (kiek leido universiteto reguliamas) be atodairos griovė sena. O Dovydas klausėsi jų iš žingeidumo kaitančiomis ausimis.

Kartą išėjęs iš susirinkimo, jis rado įkištą palto kišenėn mašinėlę spausdintą lapelį. Perbėgęs trumparegėmis akimis jo turinį, Dovydas sudrebėjo:

„Draugai studentai! Visi, kam brangi laisvė ir pažanga, stokime į kovą prieš smetoninę reakciją! Reikalaukime universitete mokslo ir žodžio laisvės! Ginkime savo šventas teises!“ — kvietė slaptingas lapelis, kurį pasirašė revoliucinis studentų

komitetas.

Visą dieną Dovydas vaikščiojo lyg apsvaigęs, o jo kišenėje paslėptas lapelis svilino jam pirštus. Grįžęs vakare į namus, jis parodė lapelį tėvui.

Užkorus ant nosies suskilusius ainius, senas laikrodininkas perskiemeniavo lapelį nuo pradžios iki galo. Dovydas matė, kaip kraujas pamažu atslūgo tėvui nuo veido ir sklerotinių gyslelių mazgučiai paryškėjo ant išsišovusių skruostikaulių. Jis rūščiai pažvelgė į sūnų pro ainių viršų, suplėšė lapelį į smulkius skutelius ir įmėfė juos į ugnį:

— Ar tam aš leidau tave su tokiu vargu į gimnaziją? Ar tam daviau pinigų studentiška kepurei ir portfelui mokslo knygoms nešioti? Kad tave kaip rimoriaus Jofės sūnų įmestų į kalėjimą Mickevičiaus gatvėje? Žinok, vaike, kam klus, kam neklius, o žydėliui vis klus! Jei dar kartą koks nedovėlis įkiš tau į kišenę šitokį lapelį, tu jį suplėšyk ir nusi-plauk su muilu rankas! Kad ir tau ši pavojinga liga nepriliptų!

Sūnus išklausęs tėvo, nugalbęs akis, nederėdamas jam prieštarauti. Tačiau įsiau-drinusios mintys dar atkakliau ėmė sukstis apie tą mažą lapelį, gundantį paslaptingumu ir nežinomos kovos žavesiu.

Rimoriaus Jofės sūnus dirbo baldų dirbtuvėje Šančiuose. Ir susidėjo su komunistais! Jis „kovojo, — kaip patyliųkais sakydavo senamiesčio gyventojai, — už darbininkų teises“.

Sunkiųjų darbų kalėjimas niūrojo Mickevičiaus gatvėje, šalia anatomikumo, ir Dovydas Mejeris praktikos darbų metu dažnai žiūrėdavo į jį pro langą.

Jis matė kalėjimą supantį mūrą su sargybinių bokšteliais, matė geležines langų grotas, už kurių buvo uždarytas tas Jofė, rimoriaus sū-

nus, komunistas...

Juodbruvus maištininko veidas nuolat vaidenosi Dovydui Mejeriui už grotomis apkaltų langų. Jaunatviškoje Dovydo svajonėse, dar labai miglotose ir neapčiuopiamose, senamiesčio rimoriaus sūnus Jofė, „kovotojas už darbininkų teises“, užėmė svarbiausią vietą greta mylimųjų herojų — Prometėjaus, Spartako, Tado Blindos...

Mažas mašinėlė spausdintas lapelis primygtinai sakė Dovydui, kad ir universiteto sienose esama komunistų!

Bet kurie iš tos margos studentų minios? Kaip juos atpažinti? Ar iš degančio žvilgsnio, ar iš išdidžiai pakeltos galvos, ar iš sieksnio ūgio kaip Jofės, rimoriaus sūnaus? Iš tikrųjų — kaip?

Karšti slapto lapelio žodžiai apie „laisvę, pažangą ir šventas teises“ svaigino Dovydą Mejerį lyg drumstas panerių vėjas, įsiveržiantis į siaurutes senamiesčio gatvelės ir pakeliantis nuo grindinio sukurius niekad nešluojamų šiukšlių.

Paskendęs savo mintyse, įsikisęs ranką kišenėn, Dovydas Mejeris dilbino gatve, o snagės, panašios į gubės pūką, leidosi jam po kojomis.

Jis nepastebėjo, kaip keturi susikibę korporantai, jau gerokai įtraukę, atsmauktomis antpakaušio žaliomis kepurėlėmis, įsuko iš Gėlių rato į Vydūno alėją:

(Bus daugiau)

Linkime Pasveikti

Teko sužinoti, kad draugas Pranas Koklis (Kelly), buvęs rodnetis, dabar gyvenantis Courtlande, randasi St. Thomas ligoninėje ir turėjo operaciją ant akies.

Mes linkime draugui greitai pasveikti.

P. M.

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Sviežias Maistas. Ceras Pasirinkimas Įvairių Lietuvišku Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: LA. 46917

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — Empire 3-0631

Toronto ir Apylinkės Lietuvių Dėmesiiui

Pamatykite Naują Dar Nickur Kanadoje
Nerodytą Lietuvišką Filmą

JULIUS JANONIS

Sekmadieni, Lapkričio 27 d.

Lietuvių Salėj, 160 Claremont St.

Filmas iš poeto Juliaus Janonio gyvenimo. Jo rody-
mas trunka arti dvi valandas.

Pradžia 3 val. po piet Prašome nesivėluoti

Ed. Masiokas

Television Service

Visame Toronto mieste ir priemiesčiuose

Priimame šaukinus nuo 7 val. ryto iki 11 val. vakaro
ir atliekame patarnavimą tą pačią dieną.

Darbas Garantuotas.

Taisome visų rūšių ir firmų

Televizijas, HI-FI, Patefonus (Record Players)
Naujas dalis garantuojame 6 mėnesiams.

Duodame 25% nuolaidą ant naujų Picture Tubes

3604 Dufferin St. Tel.: ME. 5-5210

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŪ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus
galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių,
maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

Torontiečių Ruošiamas

Liaudies Balso Metinis

KONCERTAS -- ŠOKIAI

Šeštadieni, Gruodžio 3 d.

LIETUVIŲ SALĖJE

160 Claremont St. - Toronto

Koncertinė programa bus įvairi ir įdomi

Dainuos pasižymėjusios dainininkės čikagietės:

K. RIMKIENĖ - buvusi ABEKIENĖ

ir **BIRUTĖ RASINSKIENĖ**

šokiams Gricis Geras Orkestras

Pasivašininimui įvairūs gėrimai ir užkandžiai

Visus Maloniai Kviečiame Atsilankyti

Pradžia 7.00 val. vakaro

Prašome nesivėluoti

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252
Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens
nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius
skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

Akių ir Akinių
Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antradi., Ketv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Priinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LF. 2-5191
Toronto